

AINEVALDKOND: KUNSTIAINETE VALDKONNA ÜLDOSA

VALDKONNAPÄDEVUS

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

1. teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
2. loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
3. mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
4. mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
5. osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
6. on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

AINEVALDKONNA ÕPPEAINED KLASSITI, MAHT (nädalas/aastas)

Tabelis esitatud nädalatundide arv on arvestuslik ning lähtub riiklikus õppekavas sätestatud 45-minutilisest arvestuslikust õppetunnist. Tegelik õppetöö korraldatakse kooli õppekavas sätestatud paindliku ajakasutuse põhimõtete kohaselt.

Aine/klass	1.kl	2.kl	3.kl	I KA KOKKU	4.kl	5.kl	6.kl	II KA KOKKU	7.kl	8.kl	9.kl	III KA KOKKU
Muusika	2/ 70	2/ 70	2/ 70	6/ 210	2/ 70	1/70	1/70	4/140	1/70	1/70	1/70	3/105
Kunst	2/70	1/35	1,5/52,5	4,5/210	1/35	1/35	1/35	3/105	1/35	1/35	1/35	3/105

AINEVALDKONNA KIRJELDUS (aluseks riiklik, soovituslik on see lühemaks kirjutada, lisada meie kooli eripärad)

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised

väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav loomine ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

ÕPPE PÕHIMÕTTED, EESMÄRGID:

- Kunstiainete õppimine aitab arendada kunstiteoste tõlgendamisoskust ning leida nende tähendus ja väärtus enda jaoks
- Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu ja teiste oskusi ning meisterlikkust
- Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mistahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada.
- Läbi musitseerimise ja visuaalkunsti praktiseerimisega arendatakse õppijate tunnetuslikku ja käelist võimekust
- Kunstiainete õppimine toetab loovat ja kriitilist mõtlemist, analüüsioskust, iseenda mõistmist ja mõtestamist

RAKVERE PÕHIKOOLI ÕPILANE ON ENNASTJUHTIV, KOOSTÖINE, AKTIIVNE, LOOV NING OSKAB ÕPPIDA JA ON SELGE ENESEVÄLJENDUSEGA

ÜLDPÄDEVUSTE ARENGU TOETAMINE (lugeda ja kirjutada väikseks ja lihtsaks!)	LÕIMING TEISTE ÕPPEAINETEGA	LÄBIVATE TEEMADE KÄSITLUS
Kultuuri- ja väärtuspädevus. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja- sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse. Sotsiaalne pädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd,	1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, liikumisõpetus). 2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, liikumisõpetus. 3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine: 1) <u>sotsiaalainetest</u> lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega; 2) <u>emakeelest ja võõrkeeltest</u> lähtudes arendatakse	Teemad „Väärtused ja kõlblus“ ning „Kultuuriline identiteet“ on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel. Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud

loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismusitseerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama.

Enesemääratluspädevus.

Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili.

Suhtluspädevus.

Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist

Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis; 3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi; 4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist Matemaatiliste seaduspärasuste otsimist muusikas, kunstis. (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid); 5) käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad); 6) liikumisõpetusest lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

4. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid.

Näiteks:

PROJEKT	Kunst	Muusika	Teised ained
Rakvere helid ja pildid	Foto/visuaal	helimaastik	loodusõpetus, eesti keel
Minu Rakvere	Linnaruumi kunst	Rakvere-laul/hellilooming	ajalugu, geograafia
Pärandi tänapäev	Muster, sümbol, disain	rahvamuusika	ajalugu, eesti keel
Kool kui kunstiruum	ruumikujundus	helikeskkond	tehnoloogia
Õuekunst	looduskunst	Loodushääle muusika	Loodusõpetus, liikumine

elukutsetega.

Läbiv teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**“ on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuv tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist. Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**“ lõimimine kunstide õppesse. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima. Teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „**Tervis ja ohutus**“.

Kunstide eriline panus teemade „**Keskkonna ja jätkusuutlik areng**“ ning „**Teabe keskkond**“ käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgseid oskusi nagu informatsiooni leidmine muusika ja kunsti kohta, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest.		
---	--	--

AINEVALDKONDLIKUD HINDAMISE ERISUSED (Siia väga üldiselt ainevaldkonna erisused. Näiteks, kas on numbriline hindamine või kombineeritud või muu; kas muutub numbriliseks mingi aeg; kas on kasutusel hindamismudelid; millal informeeritakse hindamisest; millised on hindamise viisid (tunnikontrollid, õpimapp jne) jm.
Ainevaldkonnas kasutatakse peamiselt numbrilist hindamist ja arvestuslikku hindamist. Muusikalistele loovülesannetele ja kontserti, muusikateoseid analüüsivatele ülesannetele lisatakse sõnaline hinnang. Muusikaõpetuses lõpeb mahukas aine-teema kontrolltesti või praktilise ülesandega, hinnatakse tunnist osavõtu aktiivsust ja tunnivälist muusikategevust (nt osalemine koolikooris, orkestris, ansamblis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil). Hinnatakse: õpitud tulemuste saavutamist ja arengut, mitte kaasasündinud kunstilist/muusikalist „andekust“; • hinnatakse loomeprotsessi ja valmis tulemust; • arvestatakse õpilase iseseisvust, ideede põhjendamist ja töö edasiarendamist; • kasutatakse enesehindamist ja kaaslaste tagasisidet; • suuremate tööde puhul kasutatakse hindamismudelit; • loovtööle lisandub võimalusel lühike refleksioon.
ÕPPEKESKKONNA ERISUSED (mis keskkondades õppetöö toimub, siia ka meie eripära, nt Palermo, vaatetorn vms)
Kunstiainete õpetamiseks on olemas • Vajalikud, sobiva mööbliga piisavalt ventileeritud ruumid aktiivseks tegevuseks, liikumiseks ning pinnad eri formaadis iseseisvate- ja rühmatööde tegemiseks, tööde esitlemiseks

- sobiv lähiümbrus väliskeskkonnas õppimiseks: laudade, pinkidega varustatud koolihoov,
- nõuetele vastav valgustus ja töövahendite puhastamise võimalus
- videoprojektori, foto- ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.
- erialased ajakirjad, teatmeteosed
- erialased arvutiprogrammid ja rakendused
- muusikaõppe vahendid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
- musitseerimiseks vajalikud Orffi instrumendid: (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled vm;
- koostöö- ja ruumide kasutamise võimalus ainevaldkonnaga seotud paikades linnaruumis: muusikakool, kunstigalerii, kunstiateljée, kirik,

AINEVALDKOND: KUNSTIAINED

Ainekava MUUSIKA

KOOSTAJA(D): Aire Aros

KOOLIASTE: I

KOOLIASTME SAAVUTATAVAD TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;
- 2) saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;
- 3) kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
- 4) mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
- 5) rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist kirjaoskust (helivältused, rütmid ja pausid:

2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JO-võti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

ÕPPEAINE HINDAMISE ERISUSED (Siia konkreetse õppeaine hindamise erisused. Vajadusel klassiti. Näiteks, kas on numbriline hindamine või kombineeritud või muu; kas muutub numbriliseks mingi aeg; kas on kasutusel hindamismudelid; millal ja kuidas informeeritakse hindamisest; millised on hindamise viisid (tunnikontrollid, õpimapp jne) jm.

I kooliastmes kasutatakse peamiselt sõnalist ja numbrilist hindamist. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: **laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning**

saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel, et tunnustada õpilase panust ja ettevõtlikkust.

KLASS: I	TUNDIDE ARV:
----------	--------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
--------------------------------	--------------	---	---

Musitseerimine:

<u>laulmine</u> Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, esimene ja teine lõpp, regilaul, helilooja, luuletaja, koor, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes, vaibudes.	2	Õpilane: 1) on harjunud laulma sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga kooris (kogu klassiga), ansamblis ja/või üksi; võtab osa ühislaulmisest; 2) väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; pöörab tähelepanu lauldava laulu sõnadele; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule; 4) laulab peast I kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Kevadel“ ehk „Juba linnukesed...“ (eesti rahvaviis / J. H. Hermann ja P.	Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause (Eesti hümn, „Kevadel“). Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse a cappella ja saatena nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori. Tekitatakse harjumus lauldes hoida loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Õpilasi suunatakse laulma julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga. Interpretatsioon. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamiseks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (piano, forte, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane). Muusikiline kirjaoskus. Tutvutakse laulu õppimist toetava muusikateooriaga, sh mõistetega: viis, rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline
--	---	---	---

		Tekkel); 5) on tutvunud laulupidude traditsiooniga; 6) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel.	taktimõõtu), noot (noodipea ja noodivars). Tutvutakse rütmide, rütmifiguuride ja pausiga rüt misilpide TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel. • Noodist laulmine. Õpitakse lugema noodist laulusõnu ning järgima rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist SO, MI ja RA astmetega. Tutvutakse erinevate noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine lõpp). Juhitakse tähelepanu laulu autoritele (helilooja ja luuletaja). • Vorm. Kirjeldatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. • Relatiivsed astmed ja astmemudelid: SO, MI, RA. Mudellaulud. Tutvutakse relatiivsete astmete ja nende käemärkidega. Kinnistatakse eri tessituurides eelkõige SO, MI ja RA astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja noodijoonestikule. Lõiminguvõimalused: Eesti keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid. Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõtu, laulu vorm, võrdlus, liitmine, lahutamine, loendamine, loogika, mälu. Inimeseõpetus Kodu, kodumaa ja rahvakalendri teemad; aeg (tempo) liiklus. Kunst/loodusõpetus Laulu meeleolu joonistamine
--	--	--	--

<u>pillimäng</u> Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, esimene ja teine lõpp, helilooja, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes, vaibudes, kehapill, rütmipillid, plaatpillid.		1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid ostinato'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; 2) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.	Musitseerimisel kasutatakse teadlikult rütme, rütmifiguure ja pausi Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutakse kuulma ja kuulama nii enda kui ka teiste pillimängu. Kehapill. Tutvutakse kehapilli ning selle erinevate helide ja mänguvõimalustega. Rakendatakse kehapilli lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Rütmipillid. Tutvutakse oma koolis olevate rütmipillidega (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid, agoogo, guiro, džembe, bongod, konga jt). Õpitakse rütmipillidel õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillid. Tutvutakse oma koolis olevate plaatpillidega (ksülofon, kellamäng, metallofon, kõlaplaadid). Õpitakse plaatpilli pulkade õiget käeshoidmist ja õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Lõiminguvõimalused: Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. Tööõpetus

			Lihtsate rütmipillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.
<u>muusikaline liikumine</u> Mõisted: ringjoon (sõõr), voor, viirg, päripäeva ja vastupäeva, parem, vasak.		1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; 2) tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid; 3) tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus harjutatakse liikuma ja tunnetama nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Eesti laulu- ja ringmängud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes nende sisu ja pärimuslike traditsioonidega. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Harjutatakse ühistegevustes liikumist paaris, ühiselt ringjoonel (sõõris), vooris ja viirus. 1. klassil on võimalus muusikalis-rütmilist liikumist väljendada ka rütmika tunnis Lõiminguvõimalused: Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated,

			eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika Taktimõõt, löökide arv
<u>muusikaline omalooming</u> Mõisted: meetrum, tempo, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, noot, viis, eelmäng, vahemäng, laul, muusikapala, salm, refrään, regilaul, liisusalm, helilooja, luuletaja, koor, dirigent, piano (vaikselt), valjult (forte), valjenedes, vaibudes.		1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes; 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); 5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel. 6) on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse õpitud astmemudelitele (SO, MI, RA) tuginedes. Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi. Liikumine. Väljendatakse muusikapala karaktereid improviseeritud liikumise kaudu. Laulu meeleolule luuakse sobivad liigutused. Lõiminguvõimalused: Eesti keel Õigekiri, laulusõnade jätkamine Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile,

			kehapillisaated, koordinatsioon. Matemaatika Taktimõõt, muusika osad. Tööõpetus Lihtsate rütmipillide valmistamine.
<u>muusika kuulamine</u> Mõisted: laul, muusikapala, meetrum, tempo, helilooja, luuletaja, kontsert ja publik, koor, orkester, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes ja vaibudes, kõrged ja madalad helikõrgused.		1) avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit; 3) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); 4) on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid.	Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta eakohaselt arvamust suuliselt või muul looval viisil. Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel juhitakse tähelepanu autoritele. Eesti rahvamuusika. Tutvutakse eesti rahvalaulude ja rahvapillidega. Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Kontsert. Tutvutakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadega. Lõiminguvõimalused Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika

			Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, Inimeseõpetus kodu- ja kodumaa.
--	--	--	--

KLASS:II	TUNDIDE ARV: 70
-----------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
<u>Laulmine</u> <u>Mõisted:</u> meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, eelmäng, vahemäng, viis (meloodia), salm, refrään, esimene ja teine volt, fermaat, latern, segno, regilaul, helilooja, luuletaja, eeslaulja ja koor, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes, vaibudes.	2	Õpilane: 1) oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamispõhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; 2) väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule; 4) laulab peast I kooliastme ühislause: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu koduke“ (muusika	1. klassis omandatud teadmiste kordamine. Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Mu koduke“, „Tiliseb, tiliseb aisakell“, „Rongisõit“. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega (helilooja ja luuletaja). Laulmine ja laulutehnika. Kinnistatakse harjumust hoida laulmisel loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Tutvutakse laulmisele omaste hingamise põhimõtetega. Lauldakse julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille

		ja sõnad A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus / J. Oro); „Rongisõit“ (G. Ernesaks / E. Niit); 5) on tutvunud laulupidude traditsiooniga; 6) mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika); kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.	käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori. Interpretatsioon. Mõtestatakse lauldava laulu sõnu, väljendamiseks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (piano, forte, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane). Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat, sh kinnistades mõisteid: viis (meloodia), rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt (2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea ja noodivars). Kinnistatakse rütme, rütmifiguure ja pausi rütmsilpide abil TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel. • Noodist laulmine. Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse uusi laule noodist pentatooniliste astmete abil. Arvestatakse lauldes noodimärkidega (kordusmärgid, esimene ja teine volt, fermaat, latern, segno). • Vorm. Kinnistatakse laule õppides mõisteid salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. • Relatiivsed astmed ja astmemudelid: SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika). Mudellaulud. Kinnistatakse 1. klassis õpitud astmemudeleid koos käemärkidega. Tutvustatakse uusi relatiivseid astmeid. Kinnistatakse lauldes eri tessituurides eelkõige SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I astmetel põhinevaid astmemudeleid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja JO-võtme abil noodijoonestikule Lõiminguvõimalused: Eesti keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.
--	--	--	---

			Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitminelahutamine, loendamine, loogika, mälu. Inimeseõpetus Kodu, kodumaa ja rahvakalendri teemad; aeg (tempo) liiklus. Kunst Laulu temaatika ja meeleolu joonistamine
<u>Pillimäng</u> Mõisted: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt (2- ja 3-osaline), lõpujoon, volt, fermaat, latern, segno, kordusmärgid, eelmäng, vahemäng, viis (meloodia), salm, refrään, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes, vaibudes, kehapill, rütmipillid, plaatpillid.		Õpilane: 1) mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid ostinato'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängib ja improviseerib plaatpillidel meloodiat, toetudes pentatoonikale; 2) on tutvunud väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega ja kasutab neid musitseerimisel. 3) mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.	Musitseerimisel kasutatakse rütme, rütmifiguure ja pausi Plaatpillidel musitseerides toetutakse pentatoonikale. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris (kogu klassiga), ansambelis (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse esmaseid mänguvõtteid. Kehapill. Kehapilli rakendatakse lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Rütmipillid. Musitseeritakse oma koolis olevatel rütmipillidel (kõlapulgad, triangel, võrutrumm, kõlatoru, marakad, rütmimunad, kuljused, tamburiin, taldrik, kastanjetid, agoogo,

			guiro, džembe, bongod, conga jt), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillid. Musitseeritakse oma koolis olevatel plaatpillidel (ksülofon, kellamäng, metallofon, kõlaplaadid), kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille lihtsamates ostinatodes, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillidel musitseerides toetutakse pentatoonikale. Väikekannel, plokkflööt. Tutvutakse väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega, mida rakendatakse musitseerimisel. Lõiminguvõimalusi: Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. Tööõpetus (3.kl) Lihtsate rütmipillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineerimine, hingamine, õiged mänguvõtted.
<u>Muusikaline liikumine</u> Mõisted: ringjoon (sõõr), voor, viirg, päripäeva ja vastupäeva, parem, vasak,		1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; 2) tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi; tunnetab muusika erinevaid temposid ja väljendab dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu; arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis;	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga

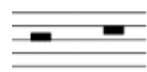
		3) tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.	 Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Liikumistegevused on toetatud rütmika valikainega. Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.
<u>Muusikaline omalooming</u> Mõisted: laul, muusikapala, viis (meloodia), salm, refrään, meetrum, tempo, löök, takt, taktijoon, 2- ja 3-osaline taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, regilaul, liisusalm, helilooja, luuletaja, solist, eeslaulja, ansambel, koor, dirigent, piano (vaikselt),		1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; 3) improviseerib pentatoonika astmetele tuginedes;	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansambelis (näiteks pinginaabriga) ja/või kõik koos (kogu klassiga). Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Improviseeritakse tuginedes pentatoonilistele astmetele (SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA₁ ja (alumine) SO₁). Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone,

valjult (forte), valjenedes, vaibudes.		4) loob lihtsamaid tekste (liisusalmes, regivärsse, laulusõnu jne); 5) kasutab loovliikumist muusika meeolelu väljendamisel. 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.	rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaadipillidel. Omaloomingut luues kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi ning pentatoonikat. Liikumine. Improviseeritud liikumise kaudu väljendatakse muusikapala karakterit. Luuakse laulu meeoluga sobivad liigutused. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Õigekiri, liisusalmide, regivärsse loomine. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon.
<u>Muusika kuulamine</u> Mõisted: laul, muusikapala, meetrum, tempo, helilooja, luuletaja, solist, eeslaulja, ansambel, koor, orkester, kontsert ja publik, eesti rahvapillid, dirigent, piano (vaikselt), forte (valjult), valjenedes ja vaibudes.		Õpilane: 1) avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara; 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeolelu ja karakterit; 3) eristab kuuldelselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala); 4) eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.	Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil. Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autorite ametitega (helilooja ja luuletaja). Uue repertuaari õppimisel tutvutakse autoritega. Otsitakse erinevatest infoallikatest autoritest teavet õpetaja suunamisel. Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvalaule ja rahvapille. Tutvutakse erinevate eesti rahvapillidega (kannel, hiiu kannel, lõõtspill, sarved, viled, torupill), neid eristatakse kuuldelselt. Vokaal- ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldelselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (solist, ansambel, koor). Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud

			muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid.
--	--	--	--

KLASS:III	TUNDIDE ARV: 70
------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
<u>Laulmine</u> <u>Mõisted:</u> meetrum, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, volt, sidekaar, pidekaar, fermaat, latern, segno, süsteem, kaanon, regilaul, helilooja, luuletaja, eeslaulja ja koor, dirigent, dünaamika, piano, forte, crescendo, diminuendo, noodivältused (veerandnoot, veerandpaus, poolnoot, poolpaus jne), pooltoon, tervetoon, põhiheli, JO-astmerida, RA-astmerida, improvisatsioon, žanr, marss, valss, polka.	2	Õpilane: 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris; 2) väljendab lauldes muusika sisu ning meeolelu; 3) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule; 4) laulab peast I kooliastme ühislaule: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Lapsed, tupp“ (sõnad E. L. Wöhrmann) „Teele, tee, kurekesed“ (sõnad Fr. Kuhlbars), „Uhti, uhti, uhkesti“ (eesti rahvaviis / A. Piirikivi), „Emakesele“ (M. Härma / A. Oengo-Johanson) 5) on laulupidude traditsiooni	1. ja 2. klassis omandatud teadmiste kordamine. Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislaule: Eesti hümn, „Lapsed tupp“, „Uhti, uhti uhkesti“, „Teele, tee, kurekesed“, „Emakesele“. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvutatakse laulupidude traditsiooniga ja kaasatakse õpilasi koolikoori. Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeolelu, kasutades erinevat dünaamikat (piano, forte, crescendo, diminuendo) ja tempo (kiire, aeglane). Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu

		edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle; 6) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.	õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide TI-RI-TI-RI, TAI-RI abil ning poolpaus, tervetaktipaus ning teadvustatakse neid laulmisel. Seostatakse noodipikkuste silpnimetusi noodivältustega (TA = veerandnoot jne). • Noodist laulmine. Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Õpitakse lihtsamaid laule noodist kasutades kõiki õpitud astmeid. Laulmisel arvestatakse tuttavate ja uute noodimärkidega (sidekaar, pidekaar,). • Vorm. Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi mõistete salm, refrään, eelmäng ja vahemäng. Tutvutakse kaanoni laulmise põhimõtetega ja esitatakse neid. • Relatiivsed astmed ja astmemudelid. Mudellaulud. Kinnistatakse tuttavaid astmemudeleid koos käemärkidega. Tutvustatakse uusi astmeid (NA, DI, ülemine JO'). Kinnistatakse eri tessituurides kõiki põhiastmeid. Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja JO-võtme abil noodijoonestikule. Tutvutakse JO- ja RA-astmeridadega. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid.
--	--	---	--

			Matemaatika Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitminelahutamine, loendamine, loogika, mälu. Inimeseõpetus Kodu, kodumaa ja rahvakalendri teemad; aeg (tempo) liiklus. Kunst/loodusõpetus Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös Laulu meeleolu joonistamine
<u>Pillimäng</u> Mõisted: meetrum, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, eelmäng, vahemäng, salm, refrään, vool, sidekaar, pidekaar, fermaat, latern, segno, süsteem, kaanon, helilooja, dirigent, dünaamika, piano, forte, crescendo, diminuendo, noodivälvad (veerandnoot, veerandpaus, poolnoot, poolpaus jne), pooltoon, tervetoon, põhiheli, JO-astmerida, RA-astmerida, improvisatsioon.		Õpilane: 1) rakendab keha-, rütmi- ja plaadpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes; 2) musitseerib väikekandlil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades; 3) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.	Musitseerimisel kasutatakse rütme, rütmifiguure ja pause Keha-, rütmi- ja plaadpille mängitakse nii orkestris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid. Kehapill. Rakendatakse kehapilli lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevate rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaadpillid. Mängitakse oma koolis olevate plaadpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaadpille lihtsamates ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes,

			kasutades õpitud rütme. Väikekannel, plokkflööt. Mängitakse väikekandlel või plokkflöödil, kasutades õpitud mänguvõtteid. Lõiminguvõimalusi: Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt. Tööõpetus Lihtsate rütmipillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, koordineatsioon, hingamine, õiged mänguvõtted.
<u>Muusikaline liikumine</u> Mõisted: ringjoon (sõõr), voor, viirg, päripäeva ja vastupäeva, parem, vasak, labajalavalss (labajalg), rei(n)lender, marss, valss, polka.		Õpilane: 1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; 2) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid; 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge; 4) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvustatakse liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pause Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Liigutakse marsisammul erinevates tempodes. Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid.

			Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tutvutakse valsi ja polka põhisammudega.
<u>Muusikaline omalooming</u> Mõisted: laul, muusikapala, salm, refrään, meetrum, tempo, takt, taktijoon, 2- ja 3- osaline taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, pidekaar, sidekaar, süsteem, kaanon, regilaul, liisusalm, helilooja, luuletaja, solist, eeslaulja, ansambel, duo, duett, koor, dirigent, piano, forte, crescendo, diminuendo.		Õpilane: 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes; 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); 5) kasutab loovliikumist muusika meeoleu väljendamisel; 6) väljendab muusika meeoleu kunstitöös; 7) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) kasutatakse omaloomingus nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides. Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, rütmijärgnevusi ja ostinato'sid ning esitatakse neid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse laulu meeoleuga sobivad liigutused.
<u>Muusika kuulamine</u> laul, muusikapala, salm, refrään, meetrum, takt, taktijoon, 2- ja 3- osaline taktimõõt, lõpujoon, kordusmärgid, pidekaar, sidekaar, süsteem, tempo, regilaul, liisusalm, helilooja, luuletaja, vokaalmuusika,		Õpilane: 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil; 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeoleu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm,	Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil. Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega (helilooja ja luuletaja). Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks Gustav Ernesaks, Miina Härma, Wolfgang Amadeus Mozart, Pjotr Tšaikovski, Johann Strauss Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldatakse neid.

instrumentaalmuusika, solist, eeslaulja, ansambel, duo, duett, koor, dirigent, piano, forte, crescendo, diminuendo, žanr, marss, valss, polka, eesti rahvamuusika..		tempo, tämber, dünaamika); 3) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka); 4) otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.	Vokaalmuusika ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskooresseisudega (solist, duo, duett, ansambel, koor, orkester). Eristatakse kuuldeliselt muusikažanre (marss, valss, polka). Kontsert. Korratatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid. Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Õigekiri, sõnavara, väljendusoskus, arutlus Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika Võrdlemine, osad muusikas, erinevad taktimõõdud, loogika. Inimeseõpetus Aeg (tempo) kodu- ja kodumaa.
--	--	--	---

Ainekava MUUSIKA

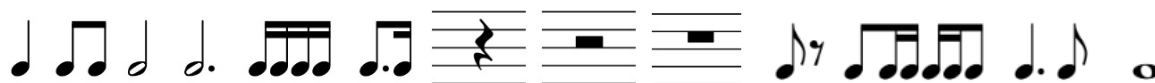
KOOSTAJA(D): Aire Aros

KOOLIASTE: II

KOOLIASTME SAAVUTATAVAD TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- 1) tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
- 2) teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises iikumises;
- 3) kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
- 4) osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
- 5) suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
- 6) mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
- 7) märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
- 8) leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;
- 9) väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;
- 10) väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmifiguurid ja pausid:

taktimõõdud 2/4, 3/3, 4/4, C ja eeltakt;

duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d;

muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

II kooliastmes kasutatakse peamiselt sõnalist ja numbrilist hindamist. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: **laulmist, pillimängu, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset**

osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel, et tunnustada õpilase panust ja ettevõtlikkust.

KLASS:IV	TUNDIDE ARV: 70
----------	-----------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
<u>Laulmine</u> <u>Mõisted:</u> korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes õpitud mõisteid. Uued mõisted: eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, 4-osaline taktimõõt, noodivältused (kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, viiulivõti, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm. <u>TEEMAD:</u> Loodus laulab Aeg annab arutust Kuula, siis kuuled	2	Õpilane: 1) suunab lauldes meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Põhjamaa“ (Ü. Vinter) ning valib õppeaastas lisaks 2 laulu klassikontserdil peast esitamiseks 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut	Korratatakse ja kinnistatakse I kooliastmes omandatud oskusi ja teadmisi. Repertuaar. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Põhjamaa“ Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega. Kaks korda aastas valmistatakse ansambliga ette 1 loositud laul repertuaarist ning esitatakse klassikontserdil. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Pööratakse tähelepanu meloodia puhtale intoneerimisele, arvestades hääle isikupära ja sobivat tessituuri. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Jätkatakse tutvumist laulupeo traditsiooniga, kaasatakse õpilasi koolikoori. Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeolu, kasutades erinevat dünaamikat (piano, mezzopiano,

Rõõmus või kurb Muusika mis jääb Seltsis segasem	suuliselt; 6) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.	mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo) ja tempot (kiire, aeglane). Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Õpitakse uusi rütme, rütmifiguure rütmisilpide TI, (paus), TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, TA-A-A-A abil ning teadvustatakse neid laulmisel. Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA = veerandnoot jne). Selgitatakse taktimõõdu kahe numbri tähendust. Tutvutakse 4-osalise taktimõõdu (C) ja eeltaktiga. • Relatiivsed astmed ja astmemudelid. Mudellaulud. Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Seostatakse JO- ja RA-astmerida duuri ja moll-helilaadi ja kolmkõladega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Kinnistatakse astmemudeleid mudellaulude abil. • Absoluutsed helikõrgused. Tutvutakse noodinimetustega (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil. Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega. • Noodist laulmine. Loetakse ladusalt noodist laulusõnu ning järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Lauldakse noodist uusi laule astme- ja tähtnimetustega. Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega. • Vorm. Teadvustatakse õpitavate laulude vormi läbi õpitud mõistete. Lauldakse kaanoneid. Tutvutakse 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormiga. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel
--	---	--

			Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. Silbitamine teksti rütmistamisel Kirjandus Laulutekstide autorid. Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus. Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused Ühiskonnaõpetus Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus. Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine. Tehnoloogiaõpetus muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös (www. Therhyhmtrainer.com)
<u>Pillimäng</u> Korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes õpitud mõisteid. mõisted: eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, 4-osaline taktimõõt, noodivältused (kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, viiulivõti, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm, klaviatuur.		Õpilane: 1) jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); 2) musitseerib väikekandel, ukulelel või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi; 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;	Musitseerimisel kasutatakse teadlikult uusi rütme ja rütmifiguure lisaks õpitutele. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Noodist mängimisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi. Väikekandle või ukulele mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga. Kehapill. Rakendatakse kehapilli ostinatodes, kaas-, eel- ja/või

		4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.	vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile. Väikekannel, ukulele Mängitakse väikekandel või plokkflöödil, kasutades õpitud mänguvõtteid. Klaviatuur. Seostatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) kindlate asukohtadega klaviatuuril ja mängitakse lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril (klaveril, süntesaatoril, erinevatel digitaalsetel rakendustel jne). Lõiminguvõimalusi: Matemaatika Noodi-, helikõrgused, taktimõõt, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). Tehnoloogiaõpetus Lihtsate pillide valmistamine. Kehaline kasvatus Kehapillisaated, hingamine, koordineerimine, õiged mänguvõtted.
<u>Muusikaline liikumine</u> eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, 4-osaline taktimõõt, noodivältused		Õpilane: 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Tutvutakse liikumise kaudu uute rütmide ja rütmifiguuridega ja

(kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm		ja/või rühmas; 2) väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse; 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.	pausidega (TI, kaheksandikpaus, TI-TI-RI, TI-RI-TI, TA-I-TI, tervenoot, tervepaus). Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamiseks muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm). Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Matemaatika Muusikapala vorm
<u>Muusikaline omalooming</u> Korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes õpitud mõisteid. Uued mõisted: eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, 4- osaline taktimõõt, noodivältused (kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm, klaviatuur.		Õpilane: 1) julgeb loomeideedega katsetada; 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaadpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes; 4) loob muusikale lihtsaid tekste	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse relatiivset ja/või absoluutset noodisüsteemi. Laulmine. Luuakse lihtsamaid tekste ja esitatakse neid musitseerides, rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Luuakse olemasolevatele lauludele uusi sõnu. Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone,

		(regivärsse, laulusõnu jne); 5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.	kaasmänge ja ostinato'sid ning esitatakse neid üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi. Digivahendid. Tutvutakse erinevate digitaalsete rakendustega, rikastamaks omaloomingut. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Õigekiri, liisusalmide, regivärsside loomine. Kehaline kasvatus Muusikale liikumise kujundamine vastavalt laulu karakterile, kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted Matemaatika Taktimõõt, murrud, muusikapala vorm Tööõpetus Lihtsate rütmipillide valmistamine. Kunst Plakat- kollaažide kujundamine, muusikapala vormi ja iseloomu järgi pildiseeria loomine (Beethoven “Für Elise”) Tehnoloogia Lihtsate muusikapalade loomine muusika-programmi kasutades.
--	--	--	--

			https://musiclab.chromeexperiments.com/Song-Maker
<u>Muusika kuulamine</u> Korratakse ja kinnistatakse I kooliastmes õpitud mõisteid. Uued mõisted: eeltakt, dünaamika, mezzopiano, mezzoforte, noodivältused (kaheksandiknoot, kaheksandikpaus, tervenoot, tervepaus jne), duur- ja moll helilaad ja kolmkõlad, tähtnimetused, 1-, 2-, 3-osaline vorm, klaviatuur, rahvapillid, klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid, lastehääled, naishääled, meeshääled, mudilaskoor, poistekoor, lastekoor, naiskoor, meeskoor, segakoor, ühendkoor.		<u>Õpilane:</u> 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara; 2) tunneb ja eristab eesti rahvapille ja teisi muusikainstrumente 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet; 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente; 5) eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); 6) analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega.	Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil. Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega. (Bach, Beethoven, Chapentier, Eespere) Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid. Vokaal- ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ja esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Kuulatakse erinevaid pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid) ja eristatakse pillirühmi kõla ja välimuse järgi. Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadid. Kirjeldatakse külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult. Tutvutakse Eesti ooperiteatritega (Rahvuskooper Estonia ja teater Vanemuine). Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel

			Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus-ja põhjenduoskus (kirjalik ja suuline). Kunst Muusika meeleolu visualiseerimine. Matemaatika Võrdlemine, eristamine, muusikapala vorm, erinevad taktimõõdud,
--	--	--	--

KLASS: V	TUNDIDE ARV: 35
-----------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
<u>Laulmine</u> Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid. Uued mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid.	2	Õpilane: 1) laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Meil aiaäärne	Korratakse ja kinnistatakse 4. klassis omandatud oskusi ja teadmisi. • Repertuaar. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, eristades neid üksteisest. Jätkatakse ühe- ja kahehäälsed laulude, kaanonite ning teiste rahvaste laulude laulmist. Õpitakse laulma peast II kooliastme ühislause: Eesti hümn, Meil aiaäärne tänavas, Oma laulu ei leia ma üles. Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvustatakse laulu autoreid. • Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus

		tänavas“ (eesti rahvalaul / L. Koidula) 4) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust. Kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga.	kuuldakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse loomuliku kehahoiu ja hingamisega, vaba tooni ja selge diktsiooniga. Järgitakse meloodia õiget intoneerimist, arvestades hääle isikupära ja sobiva tessituuriga. Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat (piano, mezzopiano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo) ja tempot (kiire, aeglane). Tutvustatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid, näiteks ritenuto, accelerando, largo, andante, moderato, allegro jne. • Muusikaline kirjaoskus. Täiendatakse juba õpitud laulu õppimist toetavat muusikateooriat. Kinnistatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Noodipikkuste silpnimetused kinnistatakse noodivältustega (TA-veerandnoot jne). Kinnistatakse taktimõõdu kahe numbri tähendust. Relatiivsed astmed ja astmemudelid. Kinnistatakse ja korratakse tuttavaid astmeid koos käemärkidega. Eristatakse helilaade kõlaliselt (duur ja moll). Seostatakse duur- ja moll-helilaadi helistikega (paralleelhelistikud C-a, G-e, F-d). Absoluutsed helikõrgused. Kinnistatakse tähtnimetusi (c-d-e jne). Paigutatakse noodid noodijoonestikule viiulivõtme abil. Õpitakse lihtsamaid laule tähtnimetustega. Noodist laulmine. Lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist. Lauldakse noodist uusi laule astme- ja tähtnimetustega (helistike määramine). Laulmisel arvestatakse õpitud noodimärkidega. Vorm. Teadvustatakse õpitavate laulude vorm ja kinnistatakse 1-, 2- ja 3-osalise lihtvormi. Jätkatakse kaanonite laulmist. Tutvutakse skertso žanriga. Lõiminguvõimalusi:
--	--	---	---

		Eesti keel, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. Eesti eripiirkondade keelekasutus ja mõistmine. Laulusõnade silbitamine, õpitavate laulude või kuulatavate muusikapaladega seotud teemadel vestlemine. Kirjandus Laulutekstide autorid. Pärimuskultuur; kooli- ja kodukandipärimus rahvaluule ja selle lühivormid. Laulusõnade loomine (regilaulu jätkamine) loovkirjutamine loetu või kuuldu põhjal; lauldava seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga; luuleteksti väljendusvahendite tundmaõppimine Matemaatika Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus. Kiirus ja m/s versus tempo ja lööki/min; jaguvus (rütmide arvulised nimetused); andmete lugemine tabelist; osa leidmine tervikust (vormiõpetus) Ühiskonnaõpetus Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus. Suhtumine teiste rahvaste ja maade kultuuritraditsioonidesse ning soov neid tundma õppida; Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine; erinevate rahvaste rahvatantsud; mäng kehapillil; tempo. Kunstiõpetus Teose, autori ja loomingu määratlus. Kuulatud muusika
--	--	--

			visualiseerimine, muusikapala karakteri, sisu, meeleolu jne väljendamine kunstitegevustes (N: dünaamiline joonis Vivaldi “Aastaajad” Talv põhjal, kulminatsiooni kujutamine N-R Korsakovi “Kimalase lend” põhjal) Loodusõpetus Eesti asend Euroopas. Eesti loodus ja loodusobjektide kajastamine eesti rahvamuusikas, rahvaluules ning selle tähtsus eesti rahva elus. Linnulaul rahvapärimuses. (EV aastapäeva kontsert 2020) Ajalugu Sündmustele saajandi määramine ja ajatelg; ajalooallikate liigid Eesti kultuurilugu (eesti rahvamuusika, rahvakalender.
<u>Pillimäng</u> Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid. Uued mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, diees, bemoll, bekarr, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul.		Õpilane: 1) süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaadpille (valdavalt kaasmängudes); 2) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades ukulelel ja/või väikekandlel või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi; 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; 4) rakendab muusikalist kirjaoskust	Musitseerimisel kasutatakse teadlikult õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Keha-, rütmi- ja plaadpille mängitakse nii orkestris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Noodist mängimisel toetatakse absoluutsele noodisüsteemile. Väikekandle või plokkflöödi mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga. Kehapill. Rakendatakse kehapilli ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades rütmipillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse

		musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.	rütmipille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevate plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid toetudes absoluutsele noodisüsteemile. Väikekannel, ukulele. Mängitakse väikekandel või ukulel, kasutades õpitud mänguvõtteid. Klaviatuur. Paigutatakse absoluutseid helikõrgusi (tähtnimetusi) klaviatuurile (klaver, erinevad rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel, Nootide täht-ja silpnimetused, nende leidmine sõnades Kirjandus Jutukese loomine asendades valitud eesti keelsed sõnad itaaliakeelsete oskussõnadega (tempo ja dünaamika) Matemaatika Pala vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus. Kiirus ja m/s versus tempo ja lööki/min; jaguvus (rütmide arvulised nimetused); andmete lugemine tabelist; osa leidmine tervikust (vormiõpetus) Informaatika Esitluse koostamine. Muscore noodiprogrammiga tutvumine. Turvaline rakenduste allalaadimine oma seadmesse
--	--	--	---

			(näiteks PerfectPiano või Onlinepianist) Ajalugu Vanad pillimeistrid
<u>Muusikaline liikumine</u> Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid. Uued mõisted: tempo, metronoom, meloodia, folkloor, rahvatants, sõõrtantsud, voortantsud, polka, labajalavalss, reinlender.		Õpilane: 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; 2) väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid, on tutvunud rahvatantsude: oige ja vasemba, labajalavalss, reinlender 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Tajutakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendatakse muusikapala vormi (1-, 2-, 3-osaline lihtvorm). Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Väljendatakse mängudes esinevate tegelaste karaktereid. Ühistegevuses liigutakse paaris, ühiselt sõõris (ringjoonel), vooris ja viirus. Tantsitakse erinevaid rahvatantse, kasutades nende põhisamme. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Teksti tähenduse mõistmine – liikumine vastavalt laulu sisule Matemaatika Muusika vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus. Kiirus ja m/s versus tempo ja lööki/min; jaguvus (rütmide arvilised nimetused); andmete lugemine tabelist; osa leidmine tervikust (vormiõpetus) Kehaline kasvatus

			Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu; laulu- ja ringmängud, erinevate rahvaste rahvatantsud Ajalugu eesti ja naaberrahvaste pärimustantsud
<u>Muusikaline omalooming</u> Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid. Uued mõisted: tempo, metronoom, meloodia, helistik, toonika, paralleelhelistik, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid.		Õpilane: 1) julgeb loomeideedega katsetada; 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes; 4) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); 5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osakusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi. Laulmine. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste.N: Regilaulu jätkamine Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid ning esitatakse neid üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlale ja/või ukulelele esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid. Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Luuakse rütmimängudele uusi liigutusi. Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel, Eesti eripiirkondade keelekasutus ja mõistmine. Laulusõnade silbitamine, regivärsi jätkamine.

			Kirjandus Loovkirjutamine loetu või kuuldu põhjal Kehaline kasvatus Liikumise loomine laulu vormi või sisu põhjal Kunstiõpetus Teose, autori ja loomingu määratlus. Kuulatud muusika visualiseerimine, muusikapala karakteri, sisu, meeleolu jne väljendamine kunstitegevustes (N: dünaamiline joonis Vivaldi “Aastaajad” Talv põhjal, kulminatsiooni kujutamine N-R Korsakovi “Kimalase lend” põhjal) Loodusõpetus Linnulaulu matkimine või improviseerimine ning salvestamine Informaatika Musescore noodiprogrammiga tutvumine. Turvaline rakenduste allalaadimine oma seadmesse (näiteks PerfectPiano või Onlinepianist) Tutvumine Audacity helitöötlusprogrammiga.
<u>Muusika kuulamine</u> Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid. Uued mõisted: muusika väljendusvahendid, tempo, meloodia, rütm, tämber,		Õpilane: 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; 2) tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse,	Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või muul looval viisil. Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega. Otsitakse õpetaja suunamisel erinevatest infoallikatest autorite kohta teadmisi ning jagatakse neid klassikaaslastega. Tutvutakse valikuliselt erinevate heliloojatega, näiteks eesti ja

metronoom, kulminatsioon, laulupidu, dirigent, kooriliigid, orkestriliigid, folkloor, vanem rahvalaul ehk regilaul, uuem rahvalaul, regivärss, algriim, lõppriim, regilaulu liigid.		teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele; 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; 5) eristab kuuldelt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid); 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.	õpitava repertuaariga seotud heliloojatega. Eesti rahvamuusika. Kuulatakse eesti rahvamuusikat ja kirjeldatakse ning iseloomustatakse kuuldut. Eristatakse kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille (hiiu kannel, kannel, lõõtspill, torupill, sarved, viled, parmupill jt) ning kirjeldatakse neid. Tutvutakse rahvalaulu liikidega ja erinevate rahvatantsudega. Kuulatakse erinevaid pärimusmuusika töötlusi. Vokaal- ja instrumentaalmuusika. Eristatakse kuuldelt vokaal- ja instrumentaalmuusikat ning erinevaid esituskoosseise. Kuulatakse ja võrreldakse hääle- ja kooriliike. Tutvustatakse kodukoha ja Eesti erinevaid koore ja dirigente. Tutvustatakse erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi. Kontsert. Korraldatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult. Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse kogetud muusikaelamust eakohaselt, kasutades õpitud oskussõnavara. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel, Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. Kuulatud laulude tähenduslik lahtimõtestamine Matemaatika Muusikapala vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus. Kiirus ja m/s versus tempo ja lööki/min; jaguvus (rütmide arvulised nimetused); (vormiõpetus) Ühiskonnaõpetus Kodu, koduma, aeg (tempo) liiklus. Suhtumine teiste rahvaste ja maade kultuuritraditsioonidesse ning soov neid tundma õppida; Ühiskondlikud probleemid, nende väljendus lauludes.
--	--	--	---

			Kunstiõpetus Kuulatud muusika visualiseerimine, muusikapala karakteri, sisu, meeleolu jne väljendamine kunstitegevustes (N: dūnaamiline joonis Vivaldi “Aastaajad” Talv põhjal, kulminatsiooni kujutamine N-R Korsakovi “Kimalase lend” põhjal
--	--	--	--

KLASS: VI	TUNDIDE ARV: 35
------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
---------------------------------------	---------------------	--	--

<u>Laulmine</u> <u>TEEMA 1:</u> Meie rahva lugu muusikas <u>TEEMA 2:</u> Euroopa rahvaste muusika Korratatakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid.	2	Õpilane: 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F.	Korratatakse ja kinnistatakse 5. klassis omandatud oskusi ja teadmisi. Repertuaar. Lauldakse eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule. Väärtustatakse ühislaulmist, lauldakse peast II kooliastme ühislaule: Eesti hümn, „Kui Kungla rahvas“, „Majakene mere ääres“. “Ei saa mitte vaiki olla”, “Mu isamaa armas” Repertuaari valikul arvestatakse eesti algupärast laululoomingut ja kooriloomingut. Tutvustatakse laulu autoreid. Õppeperioodi lõpus viiakse läbi klassikontsert, kus rühmatööna
--	---	--	--

		Pacius / J. V. Jannsen), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann / Fr, Kuhlbars), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa) eesti rahvaviis “Mu isamaa armas”, M.Härma/A. Haava “Ei saa mitte vaiki olla” 5) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 6) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust	esitatakse laul. Esitus, saatepillid jms valitakse ise. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi. Osaletakse laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsitakse kogetut suuliselt ja kirjalikult. Interpretatsioon. Väljendatakse lauldes muusika sisu ja meeoleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot. Kinnistatakse erinevaid itaaliakeelseid tempotermineid. Muusikaline kirjaoskus. Rakendatakse lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutatakse laulu õppides absoluutseid helikõrgusi. Noodist lauldes järgitakse rütmi ja meloodia liikumist ning arvestatakse õpitud noodikirja märkidega. Kinnistatakse õpitud helistikke (C-a, G-e, F-d), seostades neid duur- ja moll-helilaadiga. Selgitatakse õpitavate laulude vormi. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel. Laulurepertuaari kaudu eri ajastute ja piirkondade keelekasutusega tutvumine; eesmärgistatud kuulamine, õpitavate laulude seotud teemadel vestlemine; eri tüüpi tekstidest vajaliku teabe leidmine ja usaldusväarsuse hindamine; esitluse koostamine ja ettekanne; õigehääldus ja õigekiri, sh pealkirja vormistamine; sõnade silbitamine laulusõnades; laulusõnade tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine. Kirjandus. Kirjandustunnis käsitletavate luuletajate tekstidel põhinevate laulude laulmine; laulutekstina kasutatava luuletuse kui terviku mõistmine; pärimuskultuur; kooli- ja kodukandipärimus; rahvaluule ja selle lühivormid; arutlemine mõne muusikateoses
--	--	---	---

		käsitletud teema või probleemi üle, järelduste tegemine; lauldava seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga; luuleteksti väljendusvahendite tundmaõppimine; laulusõnade loomine; loovkirjutamine loetu või kuuldu põhjal. Matemaatika. harilik murd versus taktimõõt; kiirus ja m/s versus tempo ja lööki/min; jaguvus (rütmide arvulised nimetused); Ajalugu. Sündmustele sajandi määramine ja ajatelg; muusikaga seotud mäluasutused (näiteks Teatri- ja Muusikamuuseum, Laulupeomuuseum, ERM jt). Eesti kultuurilugu (eesti rahvamuusika, rahvakalender, rahvuslik ärkamine, hümn, laulupeod). Inimeseõpetus. Mina ja meie: teistega arvestamine. Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad. Murdeiga (häälemurre). Tervishoid (hääle tervis). Ettevõtlikkus (ürituste korraldamine). Autoriõigused. Huvid/ huviharidus ja selle väärtustamine. Ühiskonnaõpetus. Laulude teksti analüüs: riik, rahvus. Suhtumine teiste rahvaste ja maade kultuuritraditsioonidesse ning soov neid tundma õppida; oma maa kultuuripärandi väärtustamine; sotsiaalsed suhted; väärtushinnangute ja -hoiakute kujundamine. Autorikaitse. Võõrkeeled. Võõrkeelsed laulud: võõrkeelsete tekstide hääldamine, sõnumi mõistmine, sõnavara omandamine ja arendamine. Tekstide silbitamine ja hääldus. Informaatika. Internetiturvalisus ja autoriõigused. Infootsing. Esitluste koostamine (tekst ja selle vormindus, pilt, video) üksinda ja
--	--	--

			rühmatöös. “Isamaalised laulud” Noodigraafika programmid (näiteks MuseScore) Laulusõnade lisamine programmis Kehaline kasvatus Õige kehahoid ja hingamine. Orienteerumine: “Pärdi retk”, kus leitakse Rakvere linnas erinevad aadressid, millega on seotud A. Pärt.
<u>Pillimäng</u> Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid		Õpilane: 1) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes); 2) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades ukulelel ja/või väikekandlel või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi; 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga; 4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.	Musitseerimisel kasutatakse õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Noodist mängimisel kinnistatakse absoluutset noodisüsteemi. Keha-, rütmi- ja plaatpille mängitakse nii orkestris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii enda kui ka teiste pillimängu. Väikekandle või ukulele mängimisel kasutatakse õpitud mänguvõtteid ning seostatakse neid absoluutse noodisüsteemiga ja helistikega. Kehapill. Rakendatakse kehapilli ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Rütmipillid. Mängitakse oma koolis olevatel rütmipillidel, kasutades pillide õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse rütmipille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Plaatpillid. Mängitakse oma koolis olevatel plaatpillidel, kasutades õigeid mänguvõtteid. Rakendatakse plaatpille ostinato'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õpitud rütme. Esitatakse plaatpillidel meloodiaid, kinnistades absoluutset noodisüsteemi. Väikekannel, ukulele Mängitakse ukulelel või plokkflöödil,

			kasutades õpitud mänguvõtteid. Klaviatuur. Paigutatakse absoluutsed helikõrgused (tähtnimetused) klaviatuurile (klaver, erinevad rakendused) ja mängitakse õpitud helistikke ja lihtsamaid meloodiaid klaviatuuril.
<u>Muusikaline liikumine</u> Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid.		Õpilane: 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas; 2) väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid põhisamme. 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Tajutakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamiseks muusikapala vormi. Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud. Teiste maade rahvatantsud. Mängitakse ühiselt erinevaid eesti laulu- ja ringmänge, tutvudes laulumängu sisu ja pärimusliku traditsiooniga. Tutvutakse valikuliselt erinevate maade rahvatantsudega, kasutades nende põhisamme. Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu; laulu- ja ringmängud, erinevate rahvaste rahvatantsud õige kehahoid ja keha tunnetamine lauldes (liikumisoskus; tervis ja kehalised võimed); hingamine (tervis ja kehalised võimed); koordineatsioon; muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri järgi (liikumine ja kultuur; vaimne ja kehaline tasakaal); mäng kehapillil; tempo.

<u>Muusikaline omalooming</u> Korratakse ja kiinistatakse õpitud mõisteid		Õpilane: 1) julgeb loomeideedega katsetada 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas; 4) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne); 5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse õpitud muusikalist kirjaoskust. Laulmine. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste. Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge, ostinato'sid ning muusikapalu, mida esitatakse üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandlil ja/või plokkflöödil esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid. Liikumine. Väljendatakse muusikapala karakterit improviseeritud liikumise kaudu. Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Heliloojate nimedest muusikaliste tähtnimede leidmine, rütmistamine, meloodia loomine
<u>Muusika kuulamine</u> Korratakse ja kinnistatakse varem õpitud mõisteid. Uued mõisted: rahvaviisi seade, interpretatsioon, töötlus,		Õpilane: 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades; 2) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat:	Kirjeldatakse ja analüüsitakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust eakohaselt suuliselt või kirjalikult muusika oskussõnavara kasutades või muul looval viisil. Autorid. Uuritakse valikuliselt (nt eesti heliloojad, õpitava maa helilooja(d)) kuulatud heliteose autori loometegevust,

orkestratsioon, remiks, kaver, programmline muusika.		rahvalaulu liike, rahvapäille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi; 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslasele; 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore; 5) eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pille ja pillirühmi; 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega; 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.	kasutades teabe leidmiseks erinevaid infoallikaid. Mängitakse muusikaekspertide mängu, kus püütakse loomingutunnuste ja -käekirja järgi teose autor ära tunda. Euroopa rahvaste muusika. Tutvutakse valikuliselt Soome, Rootsi, Norra, Läti, Leedu, Poola, Saksamaa, Austria, Suurbritannia, Venemaa muusikatraditsioonidega. Arutelude ja vestluste käigus võrreldakse õpitud rahvaste muusikat eesti rahvamuusikaga, nt leitakse erinevusi ja sarnasusi eesti rahvapillidega (pillirühm, kuju, kõla). Laulupidude traditsioon, teekond läbi aja heliloojate Aleksander Kunileid, Karl August Hermann, Miina Härma, Gustav Ernesaks, Veljo Tormis, Rene Eespere, Alo Mattiisen, Olav Ehala, Rasmus Puur, Pärt Uusberg jt loomingu näitel. Eesti heliloojate põlvkondlik järjepidevus heliloojate Rudolf Tobias, Heino Eller, Eduard Tubin, Arvo Pärt, Lepo Sumera, Jaan Rääts, Erkki-Sven Tüür, Tõnu Kõrvits jt loomingu näitel. Kontsert. Kinnistatakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadid. Analüüsitakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, antakse kuuldule ja nähtule hinnang ning jagatakse kogemusi kaaslastega. Muusika väljendusvahendid. Kirjeldatakse ja analüüsitakse kogetud muusikaelamust õpitud oskussõnavara kasutades. Lõiminguvõimalusi: Kunstiõpetus Muusika meeleolu visualiseerimine. Muusikapala ja maali sobitamine. Ühiskonnaõpetus Suhtumine teiste rahvaste ja maade kultuuritraditsioonidesse ning soov neid tundma õppida; oma maa kultuuripärandi väärtustamine; Autorikaitse.
---	--	--	---

AINEVALDKOND: KUNSTIAINED

Ainekava MUUSIKA

KOOSTAJA(D): Aire Aros

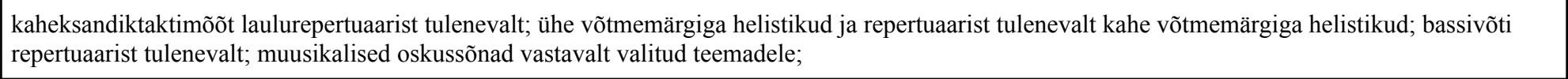
KOOLIASTE: III

KOOLIASTME SAAVUTATAVAD TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- 1) huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 2) teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
- 3) osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansamblis);
- 4) arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
- 5) tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
- 6) väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
- 7) teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;
- 8) tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnanasse;
- 9) valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
- 10) teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsed, rütmifiguurid ja pausid:

- [illegible]

11) mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

III kooliastmes kasutatakse peamiselt numbrilist ja arvestuslikku hindamist. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: **laulmist, pillimängu, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel, et tunnustada õpilase panust ja ettevõtlikkust.**

KLASS: VII	TUNDIDE ARV: 35
-------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
---------------------------------------	---------------------	--	--

TEEMAD: Helide maailm, muusikainstrumendid, rahvaste muusika

<u>Laulmine</u> <u>Mõisted:</u> korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid. Uued mõisted: häälemurre, rondo, variatsioon, (eesti) vaimulik rahvalaul, süngoop, triool.	1	Õpilane: 1) laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaule: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V.	Repertuaar. Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Tutvutakse vaimuliku rahvalauluga. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislaule: Eesti hümn, „Jää vabaks, Eesti meri“, „Mul meeles veel“. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse a cappella ja saatena nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoiu
--	---	--	---

		Oxford / (V. Oxford), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu); “Majakene mere ääres” (V. Ojakäär) 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.	häälemurdeperioodil. Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: • helivältsed, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid sünkoop ja triool • kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; • ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud D–h; • rondo ja variatsioonivorm; • muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel. Laulusõnade tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine. Kirjandus. Kirjandustunnis käsitletavate luuletajate tekstidel põhinevate laulude laulmine; laulutekstina kasutatava luuletuse kui terviku mõistmine; tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine; lauldava seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga; luuleteksti väljendusvahendite tundmaõppimine; laulusõnade loomine Kehaline kasvatus. muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri järgi; Bioloogia. Hingamine ja hingamiselundid, hääl, hääleorgan:resonaatorid, hääle tekitamine, hääle tervishoid, häälemurre, kastraatlauljad,
--	--	--	---

			kuulmine, kuulumisorgan, absoluutne kuulmine Matemaatika. Osa leidmine laulust. Laulu vorm, Taktimõõdud (murrud) Ajalugu. Ajaloo isikustamine laulude autorite käsitlemisel Inimeseõpetus. Mina ja meie: teistega arvestamine. Kodu, kodumaa- ja rahvakalendri teemad. Keha tunnetamine ja koordinatsioon. Murdeiga (häälemurre). Tervishoid (hääle tervis). Võõrkeeled. Võõrkeelsed laulud: võõrkeelsete tekstide hääldamine, sõnumi mõistmine, sõnavara omandamine ja arendamine. Tekstide silbitamine ja hääldus. Informaatika. Teabe leidmine: laulusõnad (Sasslantis jt), Laulusõnade sisestamine Musescore programmis
<u>Pillimäng</u> Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid. Uued mõisted: akustiline kitarr, ukulele, akord, arranžeerimine, duo, improvisatsioon.		Õpilane: 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; 3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri	Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarril või ukulelel esmased mänguvõtted. Pillimängu kaudu tutvutakse valikuliselt maailma rahvaste (Idamaade, Austraalia jt) muusika ja filmimuusikaga. Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus

		pillikoosseisudes.	Mäng kehapillil, koordineerimine pillimängus Kunstiõpetus Pillide kujutamine kunstitöös Loodusõpetus Ained ja materjalid: materjalid, millest instrumente algselt tehti, millest on tänapäeval tehtud. Materjalide taaskasutamine, säästev eluviis. Pillide valmistamine erinevatest materjalidest, sealhulgas taaskasutusmaterjalidest. Füüsika Akustika: heliallikas, võnkumine ja helilaine võngete sagedus, helilaine, helikõrgus, absoluutne kuulmine, heli omadused, heli omaduste mõõtühikud, Keemia Tuntumaid metalle. Tähtsamad metallid ja nende sulamid instrumentide valmistamisel Ajalugu Tänapäevaste muusikainstrumentide eelkäijad, vanad pillimeistrid Tehnoloogiaõpetus. Loovtööna pillide valmistamine ja kaunistamine. Muusikainstrumentide valmistamisel kasutatavad materjalid ja nende töötlemine, pillide ehitus.
<u>Muusikaline liikumine</u> Korratakse õpitud mõisteid		Õpilane: 1) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone,

		loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt maailma rahvaste muusika või filmimuusika jm); 4) rakendab liikumises muusikateadmisi.	väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo). Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile. Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu; maailmarahvaste tantsud ja tantsustiilid (kehaline aktiivsus; liikumine ja kultuur); laulu- ja ringmängud; kehahoid (tervis ja kehalised võimed); koordineerimine; muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri järgi; muusikateose sisu, karakteri, improvisatsioon ja spontaansus (liikumine ja kultuur); mäng kehapillil.
<u>Muusikaline omalooming</u> Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid		Õpilane: 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkonda kasutades; 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingu, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi. • Laulmine. Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste. • Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid ning esitatakse neid üksi või rühmas. Väikekandel, kitarril või ukulelil esitatakse omaloomingut kasutades õpitud mänguvõtteid. • Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele.

			• Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakenduste ja programmidega, nt Ableton Live, BandLab, BeepBox, GarageBand, Musescore, Noteflight jt Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Lihtsate laulusõnade loomine. Muusikainstrumentidest luuletuse loomine Kirjandus Loovkirjutamine- Kirja kirjutamine endale puhkpillilt, Fantaasiajutt maade muusika mõistetest Kunstiõpetus Plakati loomine kontserdi reklaamimiseks, kontserdikava illustreerimine. Informaatika Omaloomingulise rütmiansambli loomine Musescore programmiga. Sõnadele meloodia loomine suno.com
<u>Muusika kuulmaine</u> Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid, nt helilooja, dirigent, ansambel, keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, muusikavorm, AB, ABA (2- ja 3-osaline lihtvorm) Uued mõisted: interpreet, kammermuusika, rondo, variatsioon, vaimulik muusika,		Õpilane: 1) avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; 2) võrdleb ning eristab eesti ja valikuliselt teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; 3) võrdleb ja eristab eri muusikastiile,	Autorid ja interpreedid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega). Muusikainstrumendid. Eristatakse kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille. Tutvutakse kammeransamblite koosseisudega (klaveritrio, keelpillikvartett jt). Maailma rahvaste muusika. Kuulatakse ning õpitakse valikuliselt tundma teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit. Luuakse seos eesti muusikas Idamaade kultuurist inspireerunud heliloojatega (nt Sven Grünberg,

eesti vaimulik rahvalaul, pärimusmuusika.		instrumentaalmuusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; 5) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; 8) tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.	Peeter Vähi jt). Eesti pärimusmuusika tänapäeval. Pärimusmuusika mõiste, artistid ja ansamblid, festivalid, õppimisvõimalused. Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Eri suhtlusolukordades osalemine, sh arutelu rühmas ja avalik esinemine; eri tüüpi tekstidest vajaliku teabe leidmine ja usaldusvääruse hindamine; eri tekstiliikide praktiseerimine (esitlus, arvamustekst, meediatekst, kokkuvõte, referaat jm) ja keeleline toimetamine Kehaline kasvatus muusikateose sisu, karakteri, improvisatsioon ja spontaansus (liikumine ja kultuur) Kunstiõpetus Kuulatud muusika visualiseerimine, muusika kujutamine värvides: abstraktse pildi joonistamine – kõlad ja vormid, kõlad ja värvid. Pillide kujutamine kunstitöodes. Loodusõpetus Loodushelide kuulamine, tutvustamine. Salvestamine Audacity programmiga Füüsika Akustika: heliallikas, võnkumine ja helilaine võngete sagedus, helilaine, helikõrguste kuulamisnäited Geograafia Erinevate idamaa rahvaste muusika ja instrumentide
--	--	--	--

			kuulamine
--	--	--	-----------

KLASS: VIII	TUNDIDE ARV: 35
--------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
---------------------------------------	---------------------	--	--

TEEMAD: Rahvaste muusika, Pop muusika ajalugu

<u>Laulmine</u> Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid. Uued mõisted: intervall, akord, bassivõti, pentatoonika	1	Õpilane: 1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; 2) laulab erinevate rahvaste laule stiilinäitena 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja	Repertuaar. Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Eestlane olen ja eestlaseks jään“, „Laul Põhjamaast“, „Oma laulu ei leia ma üles“. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse a cappella ja saatena nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoiude häälemurdeperioodil. Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: ○ helivältsed, rütmifiguurid ja pausid, uued rütmid süntkoop ja triool
---	---	---	--

		muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.	○ kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ○ ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ○ bassivõti repertuaarist tulenevalt; ○ rondo ja variatsioonivorm; ○ muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele. Lõiminguvõimalusi: Eesti keel. Laulusõnade tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine. Kirjandus. Kirjandustunnis käsitletavate luuletajate tekstidel põhinevate laulude laulmine; laulutekstina kasutatava luuletuse kui terviku mõistmine; tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine; lauldava seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga; luuleteksti väljendusvahendite tundmaõppimine; laulusõnade loomine Kehaline kasvatus. muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri järgi; Bioloogia. Hingamine ja hingamiselundid, hää, hääleorgan:resonaatorid, hääle tekitamine, hääle tervishoid, häälemurre, kastraatlauljad, kuulmine, kuulmisorgan, absoluutne kuulmine Matemaatika. Osa leidmine laulust. Laulu vorm, Taktimõõdud (murrud)
--	--	--	--

			Ajalugu. Ajaloo isikustamine laulude autorite käsitlemisel Inimeseõpetus. Mina ja meie: teistega arvestamine. Keha tunnetamine ja koordineerimine. Murdeiga (häälemurre). Tervishoid (hääle tervis). Võõrkeeled. Võõrkeelsed laulud: võõrkeelsete tekstide hääldamine, sõnumi mõistmine, sõnavara omandamine ja arendamine. Tekstide silbitamine ja hääldus.
<u>Pillimäng</u> Mõisted: korraldatakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid. Uued mõisted: akustiline kitarr, ukulele, akord, arranžeerimine, duo, improvisatsioon.		Õpilane: 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus; 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; 3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.	Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarril või ukulelel esmased mänguvõtted. Tutvutatakse valikuliselt maailma rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikaga läbi pillimängu. Leitakse ansamblimängu harrastamise võimalusi õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika vastu. Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus Mäng kehapillil, koordineerimine pillimängus Geograafia.

			Riigid ja rahvad, nende asukohad ja -alad kaardil, geograafilistest tingimustest tulenevad kultuurilised eripärasused (kaardiõpetus); rahvaste muusika erinevates keskkonnatingimustes (loodusvööndid) Ajalugu Ajaloo isikustamine heliloojate ja interpreetide elulugude käsitlemisel. Riikide ja rahvaste ajalugu, traditsioonid ja kultuurilugu: Ühiskonnaõpetus. Riik ja kodanikuühiskond, meedia ja teave; suhtumine teiste rahvaste ja maade kultuuritraditsioonidesse; oma maa kultuuripärandi väärtustamine ja teadvustamine; tarbijaharidus. Erinevad usundid, autoriõigused ja vastutus.
<u>Muusikaline liikumine</u> Korratakse õpitud mõisteid Uued mõisted: Ladina-Ameerika tantsud, rokk- ja popmuusika stiilid.		Õpilane: Õpilane: 1) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jm); 4) rakendab liikumises muusikateadmisi.	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo). Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile. Tantsitakse Ladina-Ameerika tantse (nt rumba, samba jt) kasutades nende põhisamme ning väljendatakse end erinevates tantsustiilides (nt rokk, hip-hop jt). Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus.

			Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu; maailmarahvaste tantsud ja tantsustiilid (kehaline aktiivsus; liikumine ja kultuur); laulu- ja ringmängud; kehahoid (tervis ja kehalised võimed); koordineatsioon; muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri järgi; muusikateose sisu, karakteri, improvisatsioon ja spontaansus (liikumine ja kultuur); mäng kehapillil.
<u>Muusikaline omalooming</u> Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid		Õpilane: 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalset keskkonda kasutades; 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (laulusõnad jm); 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult rakendades õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi. • Laulmine. Luuakse lihtsaid meloodiaid ja erinevaid muusikast lähtuvaid tekste. • Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid ning esitatakse neid üksi või rühmas. Väikekandlel, kitarril või ukulelil esitatakse omaloomingut kasutades õpitud mänguvõtteid. • Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele. • Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakenduste ja programmidega, nt Ableton Live, BandLab, BeepBox, GarageBand, Musescore, Noteflight jt Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Lihtsate laulusõnade loomine. Heliloojate nimedest tähtnimede leidmine, meloodia loomine selle abil

			Kirjandus Loovkirjutamine muusikalistest mõistetest Kunstiõpetus Hispaania kuulsate kunstnike maalide seostamine muusikapalaga
<u>Muusika kuulamine</u> Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid: heli, kaja, akustika, elektrofon, akustiline ja elektrooniline muusikainstrument, arvutimuusika, levimuusika, muusikatööstus, muusikaäri, artist, produtsent, mänedžer, autoriõigus, rokkmuusika, popmuusika, kantri, rock'n'roll, soul, funk, heavy rock jt.		Õpilane: 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; 2) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; 3) võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; 5) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;	Autorid ja artistid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) artistidega, valikuliselt erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega). Heli ja selle omadused. Elektrofonid. Arvutimuusika. Tutvutakse heli ja selle omadustega ning eristatakse kõla ja kuju järgi akustilisi ja elektroonilisi muusikainstrumente. Tutvutakse arvutimuusika arengulooga ja selle loomise võimalustega. Muusikatööstus. Tutvutakse muusikatehnika arengulooga. Õpitakse tundma autorikaitse seadust ja autoriõigusega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis). Maailma rahvaste muusika. Kuulatakse ja õpitakse valikuliselt tundma ja eristama Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika rahvaste muusikat. Rokk- ja popmuusika sünn ja areng. Levimuusika Eestis. Kuulatakse ja võrreldakse rokk- ja popmuusika stiile, luuakse seosed levimuusika arenguga Eestis. Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavadid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara. Lõiminguvõimalusi:

		7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; 8) tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega; 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.	Eesti keel Eri suhtlusolukordades osalemine, sh arutelu rühmas ja avalik esinemine; eri tüüpi tekstidest vajaliku teabe leidmine ja usaldusväärseuse hindamine; eri tekstiliikide praktiseerimine (esitlus, arvamustekst, meediatekst, kokkuvõte, referaat jm) ja keeleline toimetamine Kehaline kasvatus muusikateose sisu, karakteri, improvisatsioon ja spontaansus (liikumine ja kultuur) Ajalugu. Ajaloo isikustamine heliloojate ja interpreetide elulugude käsitlemisel. Riikide ja rahvaste ajalugu, traditsioonid ja kultuurilugu: • suured maadeavastused (Euroopa mõju vallutatud aladel ja vastupidi); • USA ja orjapidamine (džassi ajalugu); industriaalühiskonna areng, tööstuslik pööre (muusika salvestamise ja taasesitamise võimalus); popmuusika ajalugu. Kunstiõpetus Hispaania kuulsate kunstnike maalide seostamine muusikapalaga Geograafia Erinevate idamaa rahvaste muusika ja instrumentide kuulamine
--	--	---	--

KLASS: IX	TUNDIDE ARV: 35
------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
---------------------------------------	---------------------	--	--

TEEMAD: Muusika esitamise koosseisud, klassikalised instrumentaalmuusikažanrid, Rahvaste muusika (Itaalia, Prantsusmaa), Lavažanrid, džässmuusika

<u>Laulmine</u> Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid. Uued mõisted: aaria, retsitatiiv, naapoli laul	1	Õpilane: 1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule; 3) laulab laule tuntud ooperitest, operettidest, muusikalidest 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); 4) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida.	Repertuaar: Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsed laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule, laule ooperitest, operettidest, muusikalidest . Laulab peast kooliastme ühislause: Eesti hümn, „Jää vabaks, Eesti meri“, „Eestlane olen ja eestlaseks jään“, „Laul Põhjamaast“, „Saaremaa valss“, „Mul meeles veel“, „Oma laulu ei leia ma üles“. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse a cappella ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoidu häälemurdeperioodil. Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi. Muusikalise kirjaoskuse hulka kuuluvad: ● helivältsed, rütmifiguurid ja pausid ● kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ● ühe võtmemärgiga helistikud C–a, G–e, F–d ● rondo ja variatsioonivorm; ● muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele.
--	---	--	--

			Lõiminguvõimalusi: Eesti keel. Laulusõnade tähenduse selgitamine; muusika oskussõnavara ja noodisümbolite tutvustamine; lihtsate laulusõnade loomine. Kirjandus. Kirjandustunnis käsitletavate luuletajate tekstidel põhinevate laulude laulmine; laulutekstina kasutatava luuletuse kui terviku mõistmine; tundmatute sõnade ja väljendite tähenduse väljaselgitamine; lauldava seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga; luuleteksti väljendusvahendite tundmaõppimine; laulusõnade loomine Kehaline kasvatus. muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri järgi; Bioloogia. Hingamine ja hingamiselundid, hää, hääleorgan:resonaatorid, hääle tekitamine, hääle tervishoid, häälemurre, kastraatlauljad, kuulmine, kuulmisorgan, absoluutne kuulmine Matemaatika. Osa leidmine laulust. Laulu vorm, Taktimõõdud (murrud) Ajalugu. Ajaloo isikustamine laulude autorite käsitlemisel Inimeseõpetus. Mina ja meie: teistega arvestamine. Keha tunnetamine ja koordinatsioon. Murdeiga (häälemurre). Tervishoid (hääle tervis). Võõrkeeled. Võõrkeelsed laulud: võõrkeelsete tekstide hääldamine,
--	--	--	---

			sõnumi mõistmine, sõnavara omandamine ja arendamine. Tekstide silbitamine ja hääldus.
<u>Pillimäng</u> <u>Mõisted:</u> korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid. Mõisted: duo, trio, kvartett, kvintett, sekstett, septett, tabulatuur		Õpilane: 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, rakendab digivõimalusi pillimängus; 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades; 3) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut; 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.	Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, arendatakse akustilise kitarril või ukulele akordmänguvõtteid. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika ning džässmuusika vastu tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Tutvutakse maailma rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa,) muusikaga pillimängu kaudu. Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus Mäng kehapillil, koordineerimine pillimängus Geograafia. Riigid ja rahvad, nende asukohad ja -alad kaardil, geograafilistest tingimustest tulenevad kultuurilised eripärasused (kaardiõpetus) Ajalugu Ajaloo isikustamine heliloojate ja interpreetide elulugude käsitlemisel. Riikide ja rahvaste ajalugu, traditsioonid ja kultuurilugu: Ühiskonnaõpetus. Riik ja kodanikuühiskond, meedia ja teave; suhtumine teiste rahvaste ja maade kultuuritraditsioonidesse; oma maa

			kultuuripärandi väärtustamine ja teadvustamine; tarbijaharidus. Autoriõigused ja vastutus.
<u>Muusikaline liikumine</u> Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid. Balleti terminid		Õpilane: 1) võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu; 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu; 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm); 4) rakendab liikumises muusikateadmisi.	Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo). Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile. Balleti põhipositsioonid. Võimalusel osaletakse Vanemuise Teatri haridusprogrammis- balletitund Lõiminguvõimalusi: Kehaline kasvatus. Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu; maailmarahvaste tantsud ja tantsustiilid (kehaline aktiivsus; liikumine ja kultuur); laulu- ja ringmängud; kehahoid (tervis ja kehalised võimed); koordineerimine; muusikalise liikumise kujundamine laulu karakteri järgi; muusikateose sisu, karakteri, improvisatsioon ja spontaansus (liikumine ja kultuur); mäng kehapillil. Võõrkeeled Balleti prantsuse keelsed terminid

<u>Muusikaline omalooming</u> Korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid improvisatsioon kompositsioon		Õpilane: 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm; 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades; 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm); 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu; 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.	Omaloomingut luuakse ja esitatakse üksi, ansamblis ja/või kõik koos. Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone. Omaloomingu meloodia noodistamisel rakendatakse absoluutset noodisüsteemi. ● Laulmine. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste. ● Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja ostinatosid ning esitatakse neid üksi või rühmas. Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. Väikekandel, plokkflöödil, kitarril või ukulelel esitatakse omaloomingut, kasutades õpitud mänguvõtteid. ● Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele. ● Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega. Musescor, audacity, suno, garage band Lõiminguvõimalusi: Eesti keel Lihtsate laulusõnade loomine. Heliloojate nimedest tähtnimede leidmine, meloodia loomine selle abil Kirjandus Loovkirjutamine- stsenaarium Beethoveni 5. sümfoonia 1. osale.
<u>Muusika kuulamine</u> Mõisted: sümfooniaorkester,		Õpilane:	Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja (eelkõige eesti) interpretide ja artistidega, valikuliselt

kammerorkester, puhkpilliorkester, rahvapilliorkester, džässorkester, dirigent, partituur, instrumentaalkontsert, sopran, koloratuursopran, metsosopran, alt, tenor, kontratenor, bariton, bass, libreto, lavastaja, aaria, retsitatiiv, koreograaf, improvisatsioon, bluus, gospel, spirituaal, ragtime, sving, filmimuusika, soundtrack.		1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust; 2) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; 3) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskooresseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; 5) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi; 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; 8) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi; 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga; 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet	erinevate heliloojatega (nt eesti ja õpitava repertuaariga seotud heliloojatega). Orkester. Muusikanäidete abil tutvutakse orkestri kujunemise, liikide ja koosseisudega. Õpitakse tundma sümfooniaorkestri koosseisu ning paigutust. Tutvutakse Eesti (esindus)orkestritega. Hääl. Tutvutakse hääleorganitega (hingamiseliidid, häälekitajad, resonaatorid), hääle tekkimise protsessiga, häälemurde ning hääle hoidmise viisidega. Kuulatakse ning eristatakse hääleliike. Maailma rahvaste muusika: Itaalia, Prantsusmaa. Kuulatakse ning õpitakse tundma Itaalia, Prantsusmaa muusikat. Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett. Näidete abil õpitakse tundma muusikateatri nelja olulisemat alaliiki (ooper, operett, muusikal, ballett). Tutvutakse ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemise looga ning kuulatakse olulisemate heliloojate (Giuseppe Verdi, Georges Bizet, Jacques Offenbach, Andrew Lloyd Webber, Pjotr Tšaikovski jne) loomingut. Luuakse seosed lavamuusika arenguga Eestis. Džässmuusika. Tutvutakse džässmuusika kujunemise looga. Näidete abil õpitakse tundma džässmuusika põhijooni ja stiile. Kuulatakse olulisemate maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldut. Filmimuusika. Tutvutakse filmimuusika ajaloo etappidega. Kuulatakse (lauldakse) olulisemate maailma ja eesti filmimuusikaheliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldut. Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavaid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara. Lõiminguvõimalusi:
---	--	--	---

		virtuaalkeskkondades.	Eesti keel Eri suhtlusolukordades osalemine, sh arutelu rühmas ja avalik esinemine; eri tüüpi tekstidest vajaliku teabe leidmine ja usaldusväärsuse hindamine; eri tekstiliikide praktiseerimine (esitlus, arvamustekst, meediatekst, kokkuvõte, referaat jm) ja keeleline toimetamine. Kontserdiarvustuse koostamine Kehaline kasvatus muusikateose sisu, karakteri, improvisatsioon ja spontaansus (liikumine ja kultuur) Ajalugu. Ajaloo isikustamine heliloojate ja interpretide elulugude käsitlemisel. Riikide ja rahvaste ajalugu, traditsioonid ja kultuurilugu:
--	--	------------------------------	--

AINEVALDKOND: KUNSTIAINED

Ainekava KUNST

KOOSTAJA(D): Piret Vares, Karin Keskla, Piret Strömberg, Keiti Elken, Janne Türkel, Maarja Kalas, Riina Tobreluts

KOOLIASTE: I

KOOLIASTME SAAVUTATAVAD TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- 1) kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;
- 2) teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava;
- 3) kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult;
- 4) teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid;
- 5) kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust

ÕPPEAINE HINDAMISE ERISUSED (Siin konkreetse õppeaine hindamise erisused. Vajadusel klassiti. Näiteks, kas on numbriline hindamine või kombineeritud või muu; kas muutub numbriliseks mingi aeg; kas on kasutusel hindamismudelid; millal ja kuidas informeeritakse hindamisest; millised on hindamise viisid (tunnikontrollid, õpimapp jne) jm.

KLASS: I

TUNDIDE ARV: 70

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)

**TUNDI
DE
ARV**

ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)

ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)

KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS • objekti kujutamine šablooni või orientiiride abil (vaatlus-ja võrdlusoskuse, koordinatsiooni arendamine); • portree ja miimika (oma pere ja sõprade kujutamine, erinevate emotsioonide väljendamine töös); • keskkond ja selle kujutamine (looduskeskkond ja aastaajad, linnaruum, kodukoht jne); • eluslooduse kujutamine (loomad, linnud, putukad, taimed, seened), eluta looduse (kivid, vesi jne) ja tehisevormide (ehitised, sõidukid jne) kujutamine; • tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega.	11	• kujutab esemeid/olendeid • kasutab šablooni abivahendina • eristab kurba ja rõõmsat nägu • eristab näidistelt nelja aastaaega ja suudab neid töös kujutada.	Näitused Galeriide külastus Muuseumide töötoad Raamatukogu Kooli õueala Osalemine õpilasvõistlustel, -konkurssidel
VÄRVUS, KOMPOSITSIOONI -JA PERSPEKTIIVIÕPETUS • põhivärvid ja nende segamisel saadud II astme värvid; • esmasammud värvide helestamisel ja tumestamisel (loodus-ja pildivaatlused, lähiümbruse värvitoonide leidmine ja nimetamine); • rütm ja liikumine (erinevate	11	• tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi, tunneb põhivärve; • helestab värve; • tõmbab jooni pintsli ja pliiatsiga vasakult paremale ja ülevalt alla kujundab mustrit orientiiride abil.	

mustrite kujundamine)			
DISAIN JA KIRJAÕPETUS • ruumikujundus (klassi kaunistamine tähtpäevadeks, koostööoskuste arendamine), • kunstnik ja kujunduskunst (raamatu-illustratsioonide, kunstitööde vaatlus ja analüüs); • kirjakunst (tähemustrid ja täht, kui mustrielement).	4	• täidab ülesandeid koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi; • moodustab tähtedest mustreid orientiiride abil, rütmiharjutused ja mängud kirjaelementidega (rahvakunst); • leiab õpetaja suunamisel tekstile, raamatule, tarbeesemele vms vastava kujunduse; • joonistab kattevärvidega, katab pinda pastellidega, värvi- ja viltpliiatsitega, rasvakriitidega.	
VESTLUSED KUNSTIST • kunsti töövahendid ja nende korrashoid (pintslite jt vahendite õige hoidmine, kasutamine ja puhastamine, turvalisus); • kunstide seosed (maalikunst, teatrikunst jne ning süžee-mängud rühmas).	5	• kunsti töövahendid ja nende korrashoid (pintslite jt vahendite õige hoidmine, kasutamine ja puhastamine, turvalisus) osaleb vestlustes kunstist, reaalsest kunstikeskkonnast, meediast; • uurib ja märkab kunsti ümbritsevas keskkonnas (arhitektuur, skulptuur), teatrikunst; • jutustab kaaslastele kunsti- ja kultuurielamustest, põhjendab oma arvamust eakohasel tasemel; • analüüsib kaaslaste tööd, suhtub nendesse tolerantset; • multifilmide vaatamine, analüüs ja vestlus, lemmikfilmi vms kirjeldamine, illustratsioonide vaatamine, analüüs ja vestlus; • leiab kunstiteostest inspiratsiooni oma töödeks.	

--	--

KLASS: II	TUNDIDE ARV: 35
------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
KUJUTAMIS- JA VORMIÕPETUS. Inimese kujutamine: portree eestvaates, täisfiguur eest- ja külgsuunas, eluslooduse (loomad, linnud, putukad jne iseloomulikus asendis ja liikumises), eluta looduse (kivid, vesi jne) kujutamine; vormi ülesehitamine geomeetriliste kujundite abil	11	- Hindab mõõtmise ja võrdlemise abil objektide ning objekti elementide vahelisi suurusuhteid - Kujutab vaatluse järgi ees asetsevaid objekte arvestades nende kuju, suurusuhteid ja paiknemist üksteise suhtes. - Arvestab täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta sellel	
VÄRVI-, KOMPOSITSIOONI- JA PERSPEKTIIVIÕPETUS. eristab sooja ja külma koloriiti; saavutab kompositsiooni tasakaalu; eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne)	11	- Eristab sooja ja külma koloriiti; saavutab kompositsiooni tasakaalu - Eristab sümmeetrilisi ja asümmeetrilisi vorme kujundab oma lähemat ümbrust (stend, klassiruum, oma tuba, mänguväljak jne)	

DISAIN JA KIRJAÕPETUS. Disain igapaevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Rütmiharjutused ja mängud kirjaelementide ja tähtedega	4	- Täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegevuses, eeskuju, näidise ja omandatud oskuste piires suulise korralduse järgi. - Kujundab piiratud pinnale mustrit. Kujundab teemakohast õnnitluskaarti.	
VESTLUSED KUNSTIST - Kunstiteosed kohalikus muuseumis ja ajalooliste kunstitehnikate tutvustus. - Kunst (arhitektuur, skulptuur, maal, graafika) ümbritsevas keskkonnas. Plakatikujundus. Kaaslaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine kaasõpilaste töödesse	5	- Oskab kunstiteoseid lihtsas vormis kirjeldada ja oma eelistusi põhjendada. - Tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd; tuleb toime muuseumikeskkonnas.	
TEHNIKAD JA MATERJALID Kujundustööde teostamine. Erinevad lõikamistehnikate ja paberi kasutamise töövõtted. Erinevad paberi kasutamise töövõtted. Kollaažitehnika töövõtted ning - vahendid. Guaššmaali töövõtted ning –vahendid. Akvarelltehnika töövõtted ning töövahendid.	4	- Kasutab erinevaid paberi kasutamise töövõtteid ning tehnikaid. - Kasutab erinevaid maalimise töövõtteid ning tehnikaid. - Kasutab erinevaid akvarelltehnikaid	

KLASS: III	TUNDIDE ARV: 52,5
-------------------	--------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
• Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). • Ornamendi koostamine. Arvutijoonistamine. • Perspektiiv		• ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju. • nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnik, vorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid); • teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava; • tunneb mõisteid ornament, silmapiir, varjund, trükkimine, maastik, geomeetiline ornament,, perspektiiv, esiplaan, tagaplaan, illustraator, illustreerimine, linnamaastik,, kollaaž, •	
• Looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. • Elus ja eluta looduse kujutamine.		• kujutab looduse objekte eelnevalt läbitud vaatluse põhjal (õuesõpe) • eristab elavat ja mitteelavat loodust • oskab kujutada kindlaid elava ja mitteelava looduse objekte • kujutab looduse objekte vastavalt aastaaegade muutustele •	

• Erinevate kunstitehnikate töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, pintsililöögid, viirutamine, heledus ja tumedus, ruumilisuus ja tasapinnalisuus). • Kollaaž. • Trükkimine. • Dekoratiivsus. • Segatehnika. • Kontrastsus		• oskab maalida erinevates tehnikates • valdab erinevaid kunstitehnika töövõtteid • oskab kasutada erinevaid kunstivahendeid • oskab maalida või joonistada tööd antud kunstižanris ja valmistada kindlat eset antud tehnikas • oskab luua antud teemal kollaaži, kasutades erinevaid materjale ja töövõtteid • oskab kasutada erinevaid vahendeid trükitehnika loomisel (sõrmed, juurviljad jms) • oskab luua temaatilisi dekoratsioone • oskab segada värve ja saada varjundeid • oskab töötada segatehnikas • teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid; • oskab valida heledamate ja tumedamate värvide vahel, et tekiks kontrastsus	
• Disain igapäevaelus. • Mood. • Tarbekunst (dekoratiivsus). Papjeemašee tehnika.		• kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult; • oskab nimetada tarbekunsti näiteid igapäevaelust (pakendi jms) • teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust • oskab materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekat ning teisi arvestavat kasutamist • lahendab disainiprotsessi	

		lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi. • uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid; • teab papjeemašee tehnika põhimõtteid ja töökäiku • loob töö papjeemašee tehnikas (mask vms)	
• Pildilised jutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon. Fantaasiapildid • Tööde tutvustamine		• eristab joonistust, maali, illustratsiooni, koomiksit, fotoseeriat ja animatsiooni • oskab luua pildilisi jutustusi (koomiks jms) • kirjeldab ette antud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin? • kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires; • uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusmärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külg, mänguasjade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad) oma kogemuse piires; • oskab esitleda tööd, • oskab kuulata ja vaadelda	

		kaaslaste tööd lugupidavalt •	
• Inimeste ja esemete iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel. • Inimene. • Portree.		• teab, mis on portree • oskab luua endast või pereliikmest portree • järgib inimese joonistamisel erinevaid etappe (kehatelgede joonistamine, visandamine jne). • oskab kujutada liikuvat inimest	
• Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides. • Skulptuur (mänguasi voolimismassist)		• külastab kohalikke muuseume • vaatleb ja analüüsib õpetaja abiga näitusel olevaid töid • leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info, • teab, kes on autor; • oskab luua voolimismassist erinevaid skulptuure	

AINEVALDKOND: KUNSTIAINED

Ainekava KUNST

KOOSTAJA(D): Eve Veelaid, Marika Randver

KOOLIASTE: II

KOOLIASTME SAAVUTATAVAD TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane :

- tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
- teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
- kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
- analüüsib oma teost ja tööd;
- arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

II kooliastme õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri);
- kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info;
- mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
- märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi;
- märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;
- rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

- lahendab õpetaja esitatud probleemi, läbides kõiki disainiprotsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele;
- kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik.

Loomine

Õpilane:

- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;
- teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt;
- selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid;
- annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.

KLASS: IV	TUNDIDE ARV: 35
------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
RUUMI KUJUTAMINE		• Tunnetab oma kunstivõimeid ja –huve • Visandab ja kavandab • Kujutab ja kujundab vaatluste põhjal • Oskab leida seoseid tänapäeva	Esi-, kesk- ja tagaplaan, õhuperspektiiv. Joonistuse tehnikad, töövõtted. Mõisted: perspektiiv, silmapiir, õhuperspektiiv, plaanid (taga, ees, kesk).

		eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes • Mõistab tehismaailma ja selle kasutaja suhet • Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest • Tunneb õpitegevustes välja toodud mõisteid ja tehnikaid • Tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas.	
MAASTIK, HOONED		• Väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi • Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest • Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Mälu järgi, vana maja. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Mõisted: betoon, fassaad.
GEOMEETRILISED VORMID		• Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest • Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	„KUBISM“ geom. vormidest pilt. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Mõisted: konstruktsioon, ergonoomika.
ESEMETE KUJUTAMINE		• Väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi • Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest • Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Esemete omavahelised suurussuhted mahtude, kõrguste kaupa.
INIMESE KUJUTAMINE		• Väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja	Inimesed tegevuses, nägu ja meeleolu. Liikumise

		teadmisi • Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest • Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	kujutamine. Mõisted: natüürmort, siluett, figuur, figuraalkompositsioon.
VALGUS,VARI,VÄRV		• Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Põhivärvid, värviring, vikerkaar, helest-tumest., õhtu ja hommik. Mõisted: põhivärv, sekundaarvärv, kattevärv, värviring.
SKULPTUUR		• Väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi • Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest • Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Pehmed materjalid nt saepurumass. Kavandamine kui protsess ideede arendamiseks. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti kaudu. Mõisted: dramaatiline.
GRAAFIKA		• Väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi • Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Faktuuripilt, materjalitrükk, heledusastmed värvipliatsitega. Mõisted: detail, objekt.
DEKORATIIVNE KUJUNDAMINE		• Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Rütm, ribakujundus, rebimine. Mõisted: dünaamiline, funktsioon, jooniskiri.
MÄRGID JA SÜMBOLID		• Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest • Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Liiklus- ja lihtsad märgid. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
KIRJAÕPETUS		• Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest	Trükitähtede kujundamine.

		Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	
ILLUSIOONID, MÕISTATUSED		Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	À la „kes tõmbas kala“. Mõisted: illusioon.
VOLTIMINE		Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest	Lihtsad põhivormid- laevuke. Kunstiteose analüüs.
KUNSTIAJALUGU		- Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest - Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Keskaeg, postimpressionism. Mõisted: purpur (jt. keerulisemad värvinimed), värvide rahvapärased nimed.
EESTI		Tegutseb eetiliselt ja ohutult reaalses kultuurikeskkonnas.	Geomeetria ja vaba koos (pulmatekk). Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.
DIGITAALNE PILT		Väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi	Liikumise kujutamine, liikumisillusiooni teke. Mõisted: autorikaitse, originaal, koopia, reproduktsioon, võltsing.
MEEDIA		Väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi	Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine, muuseumide külastamine Mõisted: karikatuur, koomiks.
DISAIN		Väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi	Vormi ja funktsiooni seos. Disainiobjektid, moed, brändid. Mõisted: dekoratiivne, dekoratsioon, diagonaal(kompositsioonis), disain. pakend, pinnalaotus. Reklaamkunst.

KLASS: V	TUNDIDE ARV: 35
-----------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
Kujutamise- ja vormiõpetus Inimese kujutamise lihtsad proportsioonireeglid. Täisfiguur, portree, otse-ja külgvaade. Lapse ja täiskasvanu proportsioonide erinevused. Inimene tegevuses ja liikumises Loomade kujutamine Kera, silinder, tahukas Vaikelu Valguse muutumine. Vari maas ja seinal		• Oskab joonistada inimest proportsionaalselt. • Oskab kujutada inimese erinevaid liikumisasendeid. • Oskab kujutada geomeetrilisi elemente. • Loob teose kavandades ja ideid kombineerides. • Teab kompositsiooni põhimõtteid. • Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja väljendusvahenditest.	Lõiming matemaatikaga-geomeetria, joonestamine, planeerimine, joonistamine Koolimaja kaunistamine Õuesõpe Praktilised tööd, vestlused
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Värvide segamise elementaart Koloriit. Piiratud arvu värvidega maalimine (ka monokroomselt) Akromaatilised ja kromaatilised värvid.		• Oskab enda ümber näha erinevaid värvitoone. • Tunneb värviringi. • Teab nimetada primaar- ja sekundaarvärvusi. • Oskab värvuste segamisel saada uusi toone värvipliiatsite või	Lõiming loodusõpetusega-vaikelu meie ümber Lõiming muusikaga- muusika kujutamine kunstis, muusika loomisprotsessi osana. Lõiming matemaatikaga-geomeetria, joonestamine,

Sümmeetria ja asümmeetria. Kompositsioon, tasakaal. Dekoratiivne kompositsioon -piiratud ja piiramata pinnad. Õhu(värvi)perspektiiv. Vaatepunkt, silmapiir, tuumpunkt, koondpunktid		guaššvärvidega. • Sooje ja külmi värvitoone ja tunnetab nende erinevusi. • Teab spektrivärvusi ja oskab neid helestada. • Tunneb linnu- ja konnaperspektiivi.	planeerimine, joonistamine Osalemine õpilasvõistlustel, -konkurssidel Praktilised tööd, vestlused
Disain ja kirjaõpetus Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis (stend, klassiruum, oma tuba jne) Geomeetrilised elemendid. Märk kui stilisatsioon, piltkiri. Tööd joonlaua ja sirkliga (ornament, pinnalaotus, pakendi või maketi jaoks). Teksti kujundamine. Initsiaal. Fantaasiakiri. Tarbegraafiline kiri (pakend jm)		• Mõtleb, kavandab ja kujutab vastavalt oma võimetele. • Kasutab töös erinevaid kirjavorme. • Oskab leida kaunistuslikke elemente ja kujundab neid vormi sisse. • Eksperimenteerib kujutamise reeglitega. • Arendab koostöö oskusi.	Lõiming eesti keelega- kalligraafia, kiri kujunduses, oma loovtöö illustreerimine Praktilised tööd, vestlused
Kunstivestlused Kunsti ülesanne ja väljendusvahendid – punkt, joon, pind, värv jne. Kunstiliigid – arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst. Kunstiga seotud ametid. Rahvakunst – sõled, kapad, kirstud. Kunstimälestised ja nende kaitse. Kunstimuuseumide ja galeriide tähtsus.		• Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja väljendusvahenditest. • Teab mõistete tähendusi(arhitektuur, skulptuur, maal, graafika, tarbekunst). • Teab ja võrdleb erinevate maade mütoloogiaid ja müüte. • Oskab leida uusi ideid oma kunstitöödele võttes eeskujuks	Näitused Galeriide külastus Lõiming ajalooa-sümboolika ajaloos, kunstiajalugu Praktilised tööd, arutelud, vestlused

		kuulsate kunstnike töid. • Tunneb Eesti pärimuskultuuri. • Tutvustab oma loomingulisi ideid ja uurimistöö tulemusi klassikaaslastele.	
Tehnikad ja materjalid Skulptuur (savi, plastiliin, vahtplast). Maal, maalimine kattevärvide ja akvarellidega. Voltimine – loom, lind Kriidi- ja õlipastellid Graafika (grafiit-, vilt- ja pastapliiatsid). Papitrukk. Mustritega pinnakatmine. Kollaaž värvilistest paberist ja ajakirja väljalõigetest. Muud materjalid (värvilised paberid, käsitöökartong, papp, väljalõiked ajakirjadest, liim, pintsliid, käärid, naaskel, tühjad plastpudelid, pappkarbid, nahatükid, paberinuga)		• Tunneb guaššmaali ja kasutab maalilise kattevärv. • Teab kollaaži erinevad võimalusi ja vormib paberitest reljeefse töö. • Oskab kasutada frotaaži pindade kujundamiseks. • Erinevaid tehnikaid plastiliinist mitmekihilise pinnareljeefi loomiseks. • Oskab luua papjeemašee tehnikas kolmemõõtmelisi teoseid. • Teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate, töövõtete ja materjalide osas.	Näidistööd, eeskujud, näitlikustamine Praktilised tööd, vestlused

KLASS: VI	TUNDIDE ARV: 35
------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
---------------------------------------	---------------------	--	--

Kujutamis- ja vormiõpetus Karakteri kujutamine. Inimese proportsioonid Figuraalkompositsioonid (koomiks). Loodus- ja tehismvormid Skitseerimine		• Tunneb inimese pea ja keha proportsioone ning oskab neid kasutada inimeste kujutamisel. • Tunneb mõisteid –kompositsioon, kontrast, proportsioonid, rütm, eskiis, siluett, skitseerimine, kontuur, esi- ja tagaplaan, koloriit, portree, mosaiik, kollaaž, reljeef, kontuur, perspektiiv, silmapiir, • Püüab oma töödes asetada rõhku positiivsetele käitumishormidele. • Loob koomiksist lühikese animafilmi.	Näitused Galeriide külastus Töötoad Koolimaja kaunistamine Õuesõpe Osalemine õpilasvõistlustel, -konkurssidel Lõiming arvutiõpetusega- digiõpe
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Värvuste kooskõlad ja tasakaal Värvide helestamine ja tumestamine Koloriit Monokroomne, pildi sügavus Stiliseerimine Graafilise punkti ja joone faktuur Õhu perspektiiv Pöörd- ja kandiliste kehade kujutamine ruumiliselt		• Omab ettekujutust visuaalse kunsti liikidest ja nende väljendusvahenditest. • Tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve; väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi; loovülesandeid lahendades visandab ja kavandab. • Märkab sõnumeid, analüüsides meediat ja reklaami; arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle ruumilises ja virtuaalses keskkonnas. Tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas. • Mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust.	Lõiming ajaloo- ja sümboolika ajaloo, kunstiajalugu Lõiming ühiskonnaõpetusega- plakatite kujundamine Lõiming loodusõpetusega-vaikelu meie ümber Lõiming matemaatikaga-geomeetria, joonestamine, planeerimine, joonis Ühiskonnaõpetus-reklaami, plakati kujundamine Lõiming muusikaga- muusika kujutamine kunstis, muusika loomisprotsessi osana.

Rütm ja selle esinemine eesti rahvakunstis		• Oskab end määratlada oma rahva liikmena ja tunneb rahvakunsti. • Analüüsib nüüdiskunsti teoseid, märkab erinevaid vorme ja sõnumeid, leiab seoseid tänapäeva eluga ning on avatud erinevate kultuuriilmingute suhtes. • Leiab infot kunstiraamatutest ja eri teabeallikatest, uurib ja võrdleb eri ajastute kunstiteoseid. • Oskab kasutada erinevaid töömaterjale, -vahendeid, -tehnikaid kunstiliseks eneseväljendamiseks.	
Disain ja kirjaõpetus Graafiline, keskkonna disain (ruumi- ja maastikukujundus), tootedisain, tarbekunst, moedisain jne. Exlibrise kujundamine Dekoratiivne kiri Keskkonna kujundamine sise- ja välisruumis Pakend,etikett		• Leiab vormi ja kirjastiili seoseid. • Eksperimenteerib kolmemõõtmelise kujutamise reeglitega. • Leiab vormi ja funktsiooni seoseid. • Ühendades erinevaid sümboleid loob uue tähenduse. • Arendab koostöö oskusi. • Kavandab ja kujundab idee põhjal eksperimenteerides kujutamise reeglitega.	Lõiming eesti keelega- kalligraafia, kiri kujunduses, oma loovtöö illustreerimine Lõiming matemaatikaga-geomeetria, joonestamine, planeerimine, joonis
Kunstivestlused Kunsti liigid ja žanrid, kunsti piiride avarumine. Mõisted – autorikaitse, koopia, teos, autor, vaataja, võltsing. Arhitektuuriansambel, katedraal, keskaja kunst, klassika, lõuend,		• Uurib sümboleid erinevates kultuurides ja suudab neid mõtestada. • Leiab infot erinevatest allikatest. • Mõtleb ja kavandab uusi ideid maailma kunstiklassikute eeskujul	Lõiming ajalooa-sümboolika ajaloos, kunstiajalugu Lõiming ühiskonnaõpetusega

moodne kunst, realistlik, romantiline, sürrealistlik, õlipastell, tušš.		(dadaism, sürrealism). • Esitleb ja põhjendab oma valikuid.	
Tehnikad ja materjalid Skulptuur. Modelleerimine erinevatest materjalidest (plastid, puit, makulatuur, traat, erinevad massid jne.) Vitraaž Muud materjalid ja töövahendid (A4 ja A3 paberid, Akvarellpaber, värvilised paberid, kartong, Kollaažimaterjalid (ajalehed, kataloogid, liim, pintsliid, käärid, paberinuga).		• Tunneb paberlõiget ja oskab kasutada töövahendeid. • Teab töö etappe pabervitraaži valmistamiseks. • Oskab kavandada ja kaadrihaaval luua animafilmi. • Kasutab uusi lahendusi varem õpitud tehnikatele. • Oskab modelleerida papjeemašetehtnikas. • Teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate, töövõtete ja materjalide osas.	Lõiming arvutiõpetusega- digiõpe

AINEVALDKOND: KUNSTIAINED

Ainekava KUNST

KOOSTAJA(D): Eve Veelaid, Marika Randver

KOOLIASTE: III

KOOLIASTME SAAVUTATAVAD TEADMISED, OSKUSED JA HOIAKUD

Õpilane:

- analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid;
- käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;
- rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;
- katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;
- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.

III kooliastme lõpuks taotletavad õpitulemused

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

- analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
- uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta;
- leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt;
- kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
- käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama;
- teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer;
- mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi;
- teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva

autori õigusi.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

- oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist;
- märkab ja kirjeldab igapäevaelu probleeme, mida lahendades läbib kõik disainiprotsessi etapid;
- rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga.

Loomine

Õpilane:

- loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades;
- valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid;
- oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

- analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara;
- leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, ainekirjandusele, popkultuurile ja meediale;
- mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte;
- selgitab oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid;
- kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi.

KLASS: VII

TUNDIDE ARV: 35

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
---------------------------------------	-----------------------------	--	--

Kujutamise- ja vormiõpetus Istuv figuur otsevaates. Poolprofiil Miimika. Esemete modelleerimine valguse-varjuga		• Tunneb vormiõpetuse lihtsamaid reegleid • Tunneb värvi-, kompositsiooni-, perspektiiviõpetuse lihtsamaid reegleid. • Kasutab kunsti õppides ning loovas praktikas tehnoloogiavahendeid • Tunneb kirjaõpetuse lihtsamaid reegleid • Mõistab, et nüüdiskunst väljendub paljudes erinevates meediumites • Teadvustab kunsti rolli nii oma elus kui ka ühiskonnas ja orienteerub visuaalses keskkonnas • Oskab kasutada erinevaid töömaterjale, -vahendeid, -tehnikaid kunstiliseks eneseväljendamiseks.	Näitused Galeriide külastus Töötoad Koolimaja kaunistamine Õuesõpe Osalemine õpilasvõistlustel, -konkurssidel
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Värvide kontrastid, vastastikused mõjud, kooskõlad ja tasakaal Kadreerimine (ka foto- ja videokunsti) Erinev vaatepunkt (õhu ja		• Tunneb mõisteid sümmeetria ja asümmeetria, staatiline ja dünaamiline. • Teab, mis on natüürmort ja varjuliigid (langev vari, poolvari, omavari, refleks ja läige). • Oskab kujundada reklaami kunstivahendusel	Lõiming ajaloo- ja sümboolika ajaloo, kunstiajalugu Lõiming loodusõpetusega-vaikelu meie ümber Lõiming matemaatikaga-geomeetria, joonestamine, planeerimine, joonis Lõiming eesti keelega- kalligraafia, kiri kujunduses, oma loovtöö illustreerimine Ühiskonnaõpetus-reklaami, reklaami kujundamine

värviperspektiiv) joonperspektiiv ühe koondpunktiga Sümmeetria ja asümmeetria Dünaamiline ja staatiline kompositsioon			Lõiming arvutiõpetusega- digiõpe Lõiming muusikaga- muusika kujutamine kunstis, muusika loomisprotsessi osana.
Disain ja kirjaõpetus Graafiline disain, trükiste kujundus Kirjaoptika Kiri kujunduses (pakend, plakat jm.) Kombinatorika tasapinnal, rütm Funktsioon, reklaamikunst		• Oskab arendada ideid ja leida uusi lahendusi vastavalt probleemi püstitusele. • Langetab iseseisvalt otsuseid.	Lõiming eesti keelega- kalligraafia, kiri kujunduses, oma loovtöö illustreerimine
Kunstivestlused Virtuaalne kunst. Virtuaalse kunsti väljendusvahendid; Eesti rahvakunsti seosed põhjamaade, soome-ugri rahvaste ja maailma etnograafilise kunstiga. Modernism põhjamaades. Massikunst: foto, film, video, reklaam. Autorikaitse		• Läbitavatest teemadest tunneb modernism ja kaasaegset kunsti. • Kirjeldab teoseid õpitud oskuste piires. • Väärtustab kunstiloomingut.	Lõiming ajalooa-sümboolika ajaloo, kunstiajalugu Lõiming ühiskonnaõpetusega- reklaami kujundamine

Tehnikad ja materjalid Skulptuur. Modelleerimine ja konstrueerimine mitmesugustest pehmetest kalgastuvatest ja tahketest materjalidest (nt papjeemašee, papp, puit, jne). Installatsioon Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Assamblaaz Graafika. Joonistamine sõe, tuši ja värviga, sule ja pintsliga, lihtsamad trükid.		• Tunneb ja kasutab erinevaid akvarelltehnikaid oma ideede väljendamiseks. • Teab pop-up paberikunsti loomise põhimõtteid. • Teeb iseseisvalt põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate, töövõtete ja materjalide osas.	Lõiming arvutiõpetusega- digiõpe
---	--	---	----------------------------------

KLASS: VIII	TUNDIDE ARV: 35
--------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
Kujutamise- ja vormiõpetus Karakterite kujutamine Karikatuur ja šarž Esemete modelleerimine valgus-varjuga (valgus, läige, langev ja omavari, täis- ja poolvari, refleks)		• Õpilane tunneb vormi- ja värvusõpetuse väljendusvõimalusi • Oskab kujutada esemeid natuurist ja mälu järgi vastavalt eale, näha asju perspektiivis ja kujutada neid valguse ja varju abil • Oskab väljendada oma ideid paberil kunstivahendite abil ja improviseeritud materjale	Näitused Galeriide külastus Töötoad Koolimaja kaunistamine

		kasutades	Õuesõpe Osalemine õpilasvõistlustel, -konkurssidel
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Värvuste kooskõlad ja tasakaal, värvimodulatsioon Värvide optiline segunemine. Värv ja värvus Kompositsiooniskeemid. Abstraktne kompositsioon. Geomeetiline ja vabakompositsioon. Matemaatilised mustrid ja ornament (nt. islami kunst) ja optiline kunst Ruumi illusioon (nt. op-kunst) Joonperspektiiv kahe koondpunktiga		• Teab, mis on koloriit. • Oskab analüüsida värvikasutust pildil värviringi abil. • Teab primaar-, sekundaar- ja tertsiaarvärvusi. • Teab kontrast- ja vastandvärvusi. • Teab, mis on monokroomne, pastelne- ja murtud toon.	Lõiming ühiskonnaõpetusega- plakatite kujundamine Lõiming loodusõpetusega-vaikelu meie ümber Lõiming matemaatikaga-geomeetria, joonestamine, planeerimine, joonis Ühiskonnaõpetus-reklaami, plakati kujundamine Lõiming muusikaga- muusika kujutamine kunstis, muusika loomisprotsessi osana.
Disain ja kirjaõpetus Graafiline, keskkonna disain (ruumi- ja maastikukujundus), tootedisain, tarbekunst, moedisain jne Märgi tähenduse muutus ajaloos. Firmamärk Eseme disain, välimuse ja funktsiooni seos, ergonoomika Kiri kujunduses (pakend, plakat jm) Kombinatorika pinnareljeefina (papp, nõör, papjeemašee jne) Op-ornamentika		• Katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid iseseisvalt. • Rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel. • Oskab leida uusi lahendusi vastavalt probleemi püstitamisele.	Lõiming eesti keelega- kalligraafia, kiri kujunduses, oma loovtöö illustreerimine
Kunstivestlused Kunsti liigid ja žanrid, kunsti piiride avardamine Graffiti Virtuaalse kunsti väljendusvahendid		• Omab ettekujutust ja teadmisi kunstiajaloo oma ajaloo tundmise taustal. • Läbitavate teemadena tunneb	Lõiming ajaloo-ajalooga-sümboolika ajaloo, kunstiajalugu

Teab kuulsaid kunstnikke läbitud teemades (op-kunst, sürrealism, impressionism).		sürrealismi, püantillismi, op-kunsti ja kubismi. - Kirjeldab kunstiteoseid õpitud oskuste piires ja põhjendab oma eelistusi. - Kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke. - Väärtustab kunstiloomingut (oma ja kaaslaste tööd).	
Tehnikad ja materjalid Skulptuur. Suuremõõtmeline modelleerimine erinevatest materjalidest (plastid, puit, traat jne.) Installatsioon Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Pastell-, akvarellmaal, segatehnikad. Graafika. Joonistamine grafiit-, vilt, värvi- ja pastapliiatsiga. Kõrgtrükk Kollaaž. Makulatuur, looduslikud ja tehismaterjalid		- Oskab kasutada erinevaid töömaterjale, -vahendeid, -tehnikaid kunstiliseks eneseväljendamiseks. - Oskab luua lihtsaid ruumilisi objekte traditsioonilises või enda leiutatud tehnikas.	Lõiming arvutiõpetusega- digiõpe

KLASS: IX	TUNDIDE ARV: 35
------------------	------------------------

ÕPPESISU (teemad, põhimõisted)	TUNDI DE ARV	ÕPITULEMUSED (õpetaja teeb valiku kooliastme õpitulemustest selle klassi jaoks)	ÕPPETEGEVUSED (lõimingud teiste õppeainetega, praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm. Mis tegevused aitavad saavutada õpitulemusi?)
Kujutamise- ja vormiõpetus Istuv figuur otsevaates ja poolprofiilis Esemete modelleerimine		Kasutab kavandamisel mitmekesiseid meetodeid(visandid, skeemid,	Näitused

valgus-varjuga (valgus, läige, langev ja omavari, täis- ja poolvari, refleks) Stililiseerimine, abstraheerimine ja parafraas Arhitektoonika Loodusdetailid, maja siseruum		värvinäidised). • Kasutab töö loomisel digivahendeid ja -keskkondi. • Loob kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi (sh digivahendid) kunstitöid. • Kasutab kavandamisel mitmekesiseid meetodeid(visandid, skeemid, värvinäidised). • Teab, mis on kopeerimine ja plagiaat. • Teab õpitud mõistete tähendusi. • Seostab sümboleid vastava ajastuga ja teab nende tähendust. • Külatab iseseisvalt kunstinäitust ja oskab seal käituda. • Oskab kasutada erinevaid töömaterjale, -vahendeid, -tehnikaid kunstiliseks eneseväljendamiseks. • Rakendab teiste autorite teoseid oma töö lähtepunktina.	Galeriide külastus Töötoad Koolimaja kaunistamine Õuesõpe Osalemine õpilasvõistlustel, -konkurssidel
Värvi-, kompositsiooni- ja perspektiiviõpetus Värvuste kooskõlad ja tasakaal, värvimodulatsioon Tsentraalperspektiiv, interjäär		• Teab värvikasutust erinevates 20. sajandi stiilides. • Oskab värvuste abil anda edasi meeleolusid ja ruumiillusiooni	Lõiming ühiskonnaõpetusega- plakatite kujundamine Lõiming loodusõpetusega-vaikelu meie ümber Lõiming matemaatikaga-geomeetria, joonestamine, planeerimine, joonis Ühiskonnaõpetus-reklaami, plakati jne kujundamine Lõiming arvutiõpetusega- digiõpe Lõiming muusikaga- muusika kujutamine kunstis,

			muusika loomisprotsessi osana.
Disain ja kirjaõpetus Graafiline, keskkonna disain (ruumi- ja maastikukujundus), tootedisain, tarbekunst, moedisain jne Märgi tähenduse muutus ajaloos. Mäng sümbolitega, logo, piktogramm Kalligraafia Kiri kujunduses (pakend, plakat jm.), kirjastiilid Kombinatorika ruumis (papp, nöör, papjeemašee jne.)		• Katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid iseseisvalt. • Leiab uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel. • Leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, ainekirjandusele, popkultuurile ja meediale. • Oskab leida uusi lahendusi vastavalt probleemi püstitamisele.	Lõiming eesti keelega- kalligraafia, kiri kujunduses, oma loovtöö illustreerimine
Kunstivestlused Kunsti liigid ja žanrid, kunsti piiride avardumine Restaureerimine, renoveerimine Inspiratsiooni allikad ja looming Graffiti Ruunikiri Mõisted – alternatiivkunst, avangard, galerii, nähtav valgus, spekter, vabakutseline kunstnik, värvieelistus, värvussümboolika, eksterjöö, interjöö, figuraalkompositsioon, küllastunud värvid, siseruumi perspektiiv, assamblaaž, etnograafia, installatsioon, kunstiteooria, -kriitika, -poliitika		• Tunneb 20. sajandi kunstivoole ja -stiile. • Leiab seoseid erinevate stiilide vahel ja mõistab modernism paradigmat. • Arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust. • Kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke.	Lõiming ajalooga-sümboolika ajaloos, kunstiajalugu
Tehnikad ja materjalid Skulptuur. Suuremõõtmeline modelleerimine erinevatest		• Oskab luua lihtsaid ruumilisi objekte traditsioonilises või või	Lõiming arvutiõpetusega- digiõpe

materjalidest (plastid, puit, traat jne.) Installatsioon Graafika – tušši kasutamine sule ja pintsliga joonistamisel Maal. Maalimine spontaanselt ja kavandi alusel. Maalimine kattevärvidega, segatud toonide kasutamine. Graafika. Joonistamine grafiit-, vilt, värvi- ja pastapliiatsiga Kollaaž. Makulatuur, looduslikud ja tehismaterjalid		enda leiutatud tehnikas. • Loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid.	
--	--	--	--